

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 130, ЧИСЛО 21, П'ЯТНИЦЯ, 26 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

1893

Vol. 130, No. 21, FRIDAY, MAY 26, 2023

\$2.00

Бойові дії на Белгородщині

Представники Російського добровольчого корпусу на терені Росії.

Дмитро Галко

Неглибокий та короточасний рейд, який було здійснено на територію Брянської області 2 березня цього року, миттєво використала російська пропаганда. Путін скасував тоді поїздку на Ставропілля та заявив, що диверсанти хочуть позбавити росіян „історичної пам'яті, традицій, мови“. Тут же зліпили образ нового героя – хлопчика Федора, який не злякався лютих бандерівців та захистив двох маленьких дівчаток, незважаючи на поранення.

22 травня на територію Белгородської області зайшла значно більша збройна група, у тому числі з важкою технікою. Сама собою скупість офіційної інформації свідчила про серйозність становища. Повідомлялося про евакуацію „більшої частини

жителів“ Грайворонського округу, де мешкає близько 30 тис. осіб. Офіційну евакуацію влада не оголошувала, місцеві жителі нібито залишили район за власною ініціативою.

Жодних переможних реляцій про знищення противника чи видавлювання на територію України протягом доби не було. Деякі прокремлівські телеграм-канали повідомили про знищення 39 та взяття в полон п'яти „бойовиків“. Однак ця інформація не підтверджувалася якими-небудь фото- або відеоматеріалами. Судячи з нечисленних відео з місця подій, бої ведуться з використанням артилерії та гелікоптерів.

За інформацією телеграм-каналу „Рибар“, який веде Михайло Звінчук, колишній співробітник прес-служби

(Закінчення на стор. 18)

ХРОНІКА ВІЙНИ

Великі втрати росіян

На Бахмутському напрямку кількість боєздатних зменшилась до трьох, силами оборони знищено 79 окупантів, 111 поранені.

Ватажок ПВК „Вагнер“ Євгеній Пригожин прагне вивести свої підрозділи з Бахмуту, однак на сьогоднішніх ротаціях не відбувається, окупанти навпаки підтягують свої резерви регулярних військ, щоб взяти Бахмут.

У ніч на 23 травня захисники знищили над Україною шість ворожих ударних безпілотників.

У Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України підтвердили слова Президента США Джо Байдена про те, що втрати армії

РФ у Бахмуті становили понад 100 тис. осіб. Російські втрати під Бахмутом – справді колосальні. Вони абсолютно не відповідають ні поставленим цілям, ні отриманим результатам. 21 травня в Міноборони України зазначили, що українські військові взяли Бахмут на Донеччині в „напівоточення“.

Україна отримає сучасні винищувачі

20 травня США заявили, що дозвлять західним союзникам надати Україні сучасні винищувачі, включно з F-16 американського виробництва,

(Закінчення на стор. 18)

Президент України в Хіросімі

Учасники саміту країн „Великої сімки“. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

ХІРОСІМА. – 21 травня Президент України Володимир Зеленський узяв участь у роботі саміту країн „Великої сімки“. У виступі він висловив подяку лідерам „Великої сімки“ та всім союзникам і партнерам за досягнення такого рівня співпраці, який забезпечує, щоб на демократію, на міжнародне право, на свободу зважали.

В. Зеленський подякував лідерам за надання Україні надійних систем ППО, які допомогли захистити від російських ракетних атак цивільну й стратегічну інфраструктуру та зберегти життя людей, відзначив рішення про тренування українських пілотів на сучасних винищувачах, що є важливою складовою повітряного щита. Він особисто подякував за підтримку України Президентів США Джоєфу Байдену, Канцлерів Німеччини Олафу Шольцу, Президентів Франції Емануєлю Макрону, прем'єр-міністрам Великої Британії Ріші Сунаку, Італії Джорджі Мелоні, Канади Джастіну Трюдо, Президентів Європейської ради Шарлю Мішелю, Президентів Європейської комісії Урсулі фон дер Ляєн та Прем'єр-міністрів Японії Фуміо Кішиді.

Водночас він сказав, що на саміті у Вільнюсі Україна очікує на чіткі сигнали в питанні євроатлантичної інтеграції, а також щодо надання гарантій безпеки до набуття членства в НАТО.

На переконання В. Зеленського будь-які мирні ініціативи та переговори мають базуватися виключно на формулі, запропонованій Україною.

В. Зеленський також долучився до роботи сесії саміту „Назустріч мирному, стабільному та процвітаючому світу“, в якій взяли участь країни G7, Україна та держави-партнери: Австралія, Бразилія, Коморські острови (головують в Африканському союзі), Острови Кука (головують у Форумі тихоокеанських островів (PIF)), Індія (головує у G20), Індонезія (головує в АСЕАН), Республіка Корея та В'єтнам.

Серед основних питань, які розглядалися на саміті країн „Великої сімки“ в Хіросімі, – підтримка міжнародного порядку, заснованого на верховенстві права, та неприпустимість будь-яких односторонніх спроб змінити статус-кво за допомогою сили чи погрози

(Закінчення на стор. 18)

ПЦУ перейде на новий календар

КИЇВ. – Архиєрейський собор Православної церкви України під головуванням Митрополита Київського і всієї України Епіфанія 24 травня затвердив постанову про перехід на новоюліанський календар з 1 вересня цього року, зберігаючи за парафіями та монастирями, які цього бажають, право використовувати старий (юліанський) календар.

Таким чином з 1 вересня 2023 року більшість християн України почнуть відзначати релігійні свята за новим календарем. Зокрема, Різдво святкуватимуть 25 грудня, а не 7 січня, День св. Миколая 6 грудня, а не 19 грудня, Водохреще 6 січня, а не 18 січня. Водночас не зміниться дата святкування Великодня та деяких інших свят.

Укрінформ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Новий голова Комітету з національної премії

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський 22 травня призначив Євгена Нищука головою Комітету з Національної премії України ім. Тараса Шевченка, звільнивши від виконання обов'язків голови названого комітету Ю. Макарова. Голові комітету доручено подати пропозиції щодо нового персонального складу комітету. (Офіційне інтернет-представництво Президента України)

■ Україна вийшла з Меморандуму

КИЇВ. – 22 травня Україна вийшла з Меморандуму про співробітництво в охороні державних кордонів Республіки Білорусь, Російської федерації та України і припинила дії угоди між Україною і Російською федерацією про співробітництво і взаємодію з прикордонних питань. (Офіційне інтернет-представництво Президента України)

■ Вручено премію ім. Гонґадзе

КИЇВ. – Переможцем премії ім. Георгія Гонґадзе став письменник, літературознавець, журналіст, редактор, телеведучий, блогер, громадський діяч, співзасновник і керівник мультимедійного проєкту Ukrainer Богдан Логвиненко. Церемонія нагородження відбулась у Мистецькому арсеналі 21 травня, у день народження вбитого у 2000 році журналіста Георгія Гонґадзе. Проєкт Ukrainer стартував шість років тому як медійно-країнознавча експедиція із зйомками з дрона, відеофільмами та репортажами про віддаленні куточки, людей, мистецтво та бізнес в Україні. Він швидко розширювався, поповнюючись новими форматами, ідеями, мовними версіями і десятками волонтерів, охочих розповідати про Україну й українців. Після 24 лютого 2022 року Ukrainer був переформатований і перезапущений. Переважно пізнавальний контент був витіснений матеріалами про війну. Останні 15 місяців Ukrainer багатьма мовами світу розповідає про те, як українці чинять опір російським загарбникам, чим живуть звільнені міста і села, робить екскурси в історію російської агресії минулих століть. Премія була заснована у 2019 році Українським ПЕН разом з Києво-Могилянською бізнес-школою, Асоціацією випускників Києво-Могилянської бізнес-школи та виданням „Українська правда“. (Укрінформ)

■ Загинули енергетики

СУМИ. – На Сумщині попрощалися з працівниками „Сумиобленерго“, які загинули під час виконання службових обов'язків – вони відновлювали електролінію після обстрілу. У Свято-Воскресенському кафедральному соборі провели панахиду за загиблими. 19 травня росіяни безжалісно обірвали життя Романа Лісовенка, Олександра Шпака та Генадія Похилька. Спеціалісти намагалися зробити все можливе, щоб дати світло жителям громади. (Укрінформ)

■ Буде потяг з Польщі до Львова

ЛьВІВ. – „Укрзалізниця“ до кінця року завершить проєктування будівництва евроколії від державного кордону з Польщею до Львова. Про це повідомив голова правління компанії Євген Лященко: „Плянуємо завершити розробку проєктної документації будівництва колії від державного кордону з Польщею до Львова. Йдеться про будівництво ділянки Мостиська-Скнилів. Наразі вже маємо техніко-економічне обґрунтування. Плянуємо завершити проєктування будівництва у 2023 році“. Здійснення цього проєкту дозволить організувати сполучення евроколією зі Львова до Кракова, Праги та Відня. У квітні „Укрзалізниця“ успішно завершила тестову поїздку потяга евроколією, який за кілька місяців дасть старт сполученню між Варшавою та Рава-Руською з пересадкою на Львів. (Українська правда)

Рада директорів СКУ обрала Київ

Рада директорів Світового конгресу українців (СКУ) після тривалого та змістовного обговорення ухвалила рішення провести XII конгрес 19-22 жовтня 2023 року в Україні. Головною темою цього заходу стане наближення перемоги та скоординована підтримка України.

„Проведення конгресу в Україні дасть потужний сигнал нашим братам і сестрам, що світове українство вірить в Україну, підтримує її, вірить в ЗСУ і

робить усе можливе для наближення Перемоги“, – зазначив Перший віцепрезидент СКУ Стефан Романів, який очолює організаційний комітет конгресу.

XII конгрес було перенесено на 2023 рік у зв'язку з повномасштабним вторгненням.

Раніше СКУ повідомляв, що XII світовий конгрес українців відбудеться у Варшаві.

СКУ

НАТО визнала злочини Росії геноцидом

БРЮСЕЛЬ. – Парламентська асамблея НАТО визнала злочини Російської федерації проти України геноцидом, а терористичний режим в РФ – рашизмом. Про це повідомив голова української делегації Єгор Чернів.

Парламентська асамблея НАТО також закликала уряди країн-членів відкрито оголосити на саміті у Вільнюсі про те, що Україна стане членом

Альянсу і погодити наступні конкретні кроки для вступу України до НАТО. Є. Чернів зазначив, що в тексті декларації йдеться про підтримку міжнародного трибуналу, допомогу Україні до перемоги і після неї, засудження ідеології рашизму, відновлення територіальної цілісності, а також про санкції, репарації та „план Маршалла“.

Укрінформ

Дочку Лаврова вигнали з Грузії

ТБІЛІСІ. – Свято з нагоди весілля брата російського підприємця Олександра Винокурова, яке є зятем міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова, було зірвано, повідомляє телеграм-канал Tbilisi Life. Служба державної безпеки та Міністерство внутрішніх справ Грузії 20 травня провели спецоперацію з вивезення підсанкційних осіб, серед яких були Катерина Винокурова, дочка Сергія Лаврова, з чоловіком. Наречений – брат чоловіка дочки Лаврова – і наречена, та решта гостей весілля залишилися в готелі „Kvareli Lake Resort“. А підсанкційна пара, за даними видання, знаходиться у Савдівській Арабії.

Брат російського підприємця Олександра Винокурова 20 травня зареєстрував шлюб зі своєю дружиною у Тбілісі. Банкет із нагоди урочистостей плянувався в Кахетії. Це викликало хвилю протесту серед населення. Президент країни Саломе

Зурабішвілі заявила: „Я отримала запевнення від міністра внутрішніх справ, що люди, які збиралися справити весілля, виїхали. Таким чином, весілля не відбудеться. Це перемога суспільства, як свого часу від'їзд депутата Держдуми від КПРФ Сергія Гаврилова з країни“, – сказала С. Зурабішвілі.

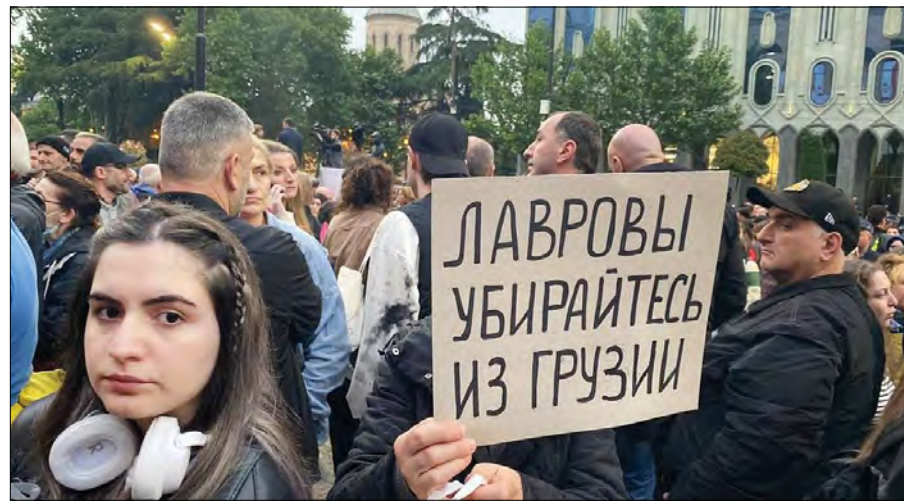
Вона закликала уряд негайно запровадити „чорні списки“ та не пускати до країни людей, які перебувають під західними санкціями. „Це мінімальний захист країни“, – наголосила С. Зурабішвілі.

Організатори весілля повністю забронювали два готелі в мальовничому куточку Кахетії. Територію готелю оточили поліція та спецназ. Обстановка загострилася, коли до готелю прибули мікроавтобуси: протестуючі закидали їх яйцями з вигуками: „Російським немає місця в Грузії“. Вони вимагали, щоб росіяни негайно залишили територію готелю. Поліція затримала 16 осіб.

У самому готелі заявили, що дочки російського міністра у них немає. Журналіст „Мтаварі архі“ зателефонував до готелю та представився кур'єром квіткового магазину, який має передати Катерині Лавровій-Винокуровій квіти, у готелі відповіли, що квіти можна доставляти.

Увечері у Тбілісі відбулася нова акція протесту проти відновлення авіасполучення з Росією.

Радіо Свобода

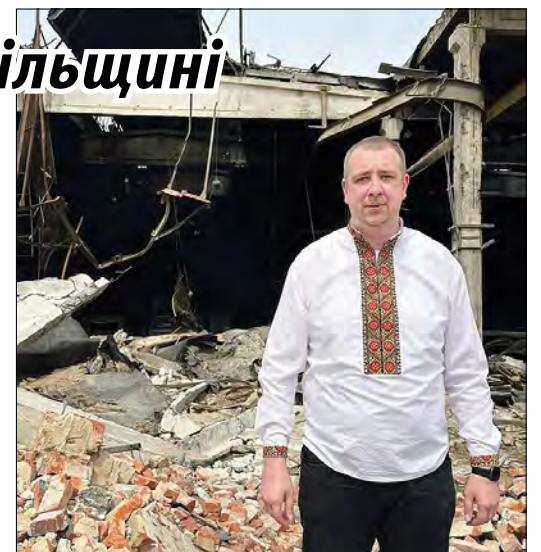
Учасники протесту проти перебування росіян в Грузії. (Фото: „Телеграф“)

Ракетний удар по Тернопільщині

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – Вночі 13 травня і на світанку 14 травня російські військові двічі атакували ракетами Тернопільщину. Загалом в області зафіксували шість прильотів. Як повідомляє мер Тернополя Сергій Надал, це найбільша кількість за один раз по регіону. Ворожі ракети влучили у цивільні, торгові та господарські об'єкти. Зруйновано і пошкоджено дачні будинки, є ушкодження в навчальному закладі. Згоріли складські і виробничі приміщення, де зберігали своє майно тернопільські підприємці, також знищено товари для сільського господарства.

Через кілька днів після обстрілів, потерпілі, втомлені, безпомічні люди отримали допомогу для накриття дахів будинків від благодійного фонду „Рокада“ та місцевої влади. А християнська організація, склади якої згоріли, отримала гуманітарний вантаж із Швейцарії.

Директор благодійного християнського фонду Іван Гонтар біля зруйнованого складу з гуманітарною допомогою.

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Всесвітній день вишиванки

Андрій Петринський

Всесвітній день вишиванки припав на 18 травня – День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, а також річницю виходу українських захисників з „Азовсталі“ (18-20 травня). Тому цього дня під час заходів згадували про захисників України та депортацію Росією кримських татар. Укрінформ зібрав інформацію про те, як світове українство та друзі України відзначили День вишиванки.

АВСТРІЯ

Українська діаспора та друзі України з інших країн пройшли святковою ходою центром столиці Австрії з нагоди Дня вишиванки, а також щоб привернути увагу до війни, яку веде РФ проти України.

Учасники ходи у вишиванках та з українською символікою зібралися на площі біля Ратуші Відня, після чого колоною у супроводі поліції пройшли центром міста.

Під час ходи її учасники співали Державний гімн, патріотичні пісні, гучно скандували „Слава Україні! – „Героям Слава!“, „Слава нації!“, – „Смерть ворогам!“, „Україна – понад усе!“, а також „Росія – терористична держава“. Попереду колони був виставлений величезний банер з написом „Russland=Terrorstaat“ як нагадування про запущену в Австрії народну петицію про визнання Росії терористичною державою та необхідність підтримки цієї петиції. Учасники мітингу також вшанували пам'ять жертв геноциду кримськотатарського народу.

Попереду колони був виставлений величезний банер з написом „Russland=Terrorstaat“. (Фото: Укрінформ)

БОЛГАРІЯ

У День вишиванки українці в Софії та друзі України зібралися біля пам'ятника Тарасові Шевченку в центральному парку столиці Болгарії. „Згадали наших героїчних захисників і захисниць із вдячністю за те, що маємо сьогодні можливість одягнути вишиванку, хоч де б ми були. Мільйони українців через жорстоку загарбницьку війну розлучені з Батьківщиною, але нероздільні в любові до неї“, – повідомило Посольство України в Болгарії.

У День вишиванки українці в Софії. (Фото: bulgaria.mfa.gov.ua)

ЕСТОНІЯ

У Таллінні відбулася хода „Народжені у вишиванці“, організована з нагоди свята Конгресом українців Естонії. У заході взяло участь Посольство

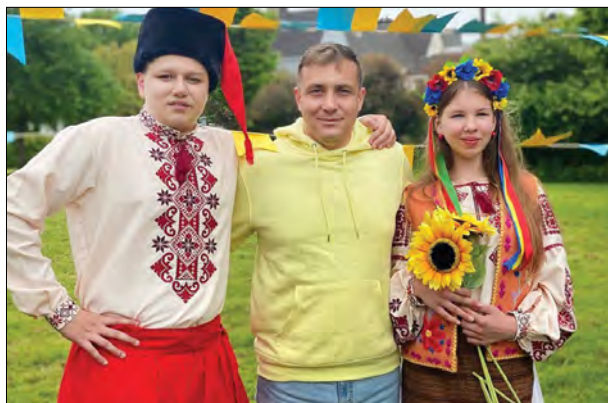
України. Цього ж дня під час масових заходів за участю українців Естонії та Посольства присутні вшанували День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, здійсненого комуністичним режимом колишнього СРСР.

Присутні вшанували День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу. (Фото: estonia.mfa.gov.ua)

ІРЛАНДІЯ

В Ірландії українська громада відзначила День вишиванки у містах Голвей і Корк. Як повідомила спільнота „Ukrainians Helping Ukrainians Galway“, „Ми співали пісні, грали на бандурі, слухали історію про вишиванку, діти бавилися та розмальовувалися“. У місті Корк українці провели захід „Вишиванка – наш оберіг“, у рамках якого учасники утворили ланцюг єдності, провели акцію на підтримку військовополонених захисників Маріуполя та Рушникову ходу. Захід відбувся за участі учнів Української школи у місті Корк, хору „Калина“ та волонтерів „Штабу півдня“.

Захід відбувся за участі учнів Української школи у місті Корк. (Фото: uhug.ie)

КАНАДА

Українська громада 18 травня на запрошення Конгресу українців Канади – відділ Торонто взяла участь у Марші вишиванок.

Очолив ходу голова КУК Торонто Петро Штурин та Генеральний консул України в Торонто

Українська громада взяла участь у Марші вишиванок. (Фото: Natalia Natalia)

(Продовження на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Плити повернули на цвинтар

СНЯТИН, Івано-Франківська область. – Близько 300 єврейських надгробних плит (мацев), якими була викладена вулиця, перенесли на кладовище, повідомив операційний директор в Об'єднаній єврейській спільноті України Віталій Камозін. Він додав, що одна із найстарших мацев датована 1761 роком. Вартість проекту становила 229 тис. грн, наразі зібрані 208 тисяч. Зазначається, що за гравій власники землі вже заплатили, а 350 квадратних метрів тротуарної плитки придбають до кінця тижня після того, як завершать збір коштів. Наразі із мацев планують створити виставку візрів стародавньої писемності на кам'яних плитах на місці старого єврейського кладовища, з якого були зняті надгробні плити. Мацева – єврейський надгробок у формі вертикальної кам'яної плити, інколи металевої чи дерев'яної, з написами івритом та символічними рельєфами, що встановлюється на могилі для увічнення пам'яті померлого єврея. (Укрінформ)

Допомога жертвам насильства

КИЇВ. – Українська влада створює умови, аби жертви сексуального насильства з боку російських військових могли отримати комплексну спеціалізовану допомогу. Про це заявила віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина на форумі „Повага. Допомога. Справедливість“. „Це злочин, який більшість людей через страх, сором, психологічну травму хочуть природним чином назавжди лишити в кутках пам'яті і в тіні свідомості. Це та мета, яку переслідують злочинці – жертви будуть мовчати, тому ми робимо все можливе, аби пояснити важливість звернення по допомогу тим, хто, можливо, не готовий звертатися до правоохоронної системи“, – сказала вона. За її словами, важливими чинниками у цьому зв'язку є нормалізація психоемоційного стану постраждалих, пропрацювання травм насильства. Вона нагадала, що торік у травні уряд погодив з ООН відповідну програму співробітництва. О. Стефанішина зазначила, що завдяки співпраці з Офісом спецпредставниці ООН з питань сексуального насильства в Україні розбудували дієвий механізм комплексного реагування на злочини насильства, розгорнуто центри допомоги в Запоріжжі, Дніпрі, Києві, Мукачеві, Харкові, Херсоні, Полтаві, Чернівцях, Одесі та Кропивницькому. Держава працює над створенням таких центрів за кордоном, зокрема з Чехією та Німеччиною. Як повідомлялося, працівники поліції відкрили 70 кримінальних проваджень щодо вчинення сексуального насильства російськими військовими. (Укрінформ)

Шпигун назавжди пішов за ґрати

ОДЕСА. – Колишнього одеського міліціонера, який співпрацював із російською розвідкою і готував диверсії, визнали винним у державній зраді, він отримав довічне ув'язнення з конфіскацією майна. На підставі зібраних Службою безпеки доказів 22 травня суд визнав його винним за двома статтями Кримінального кодексу України: державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану, та незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Засудженим є колишній посадовець карного розшуку лінійного підрозділу розформованої міліції на Одеській залізниці 41-річний Антон Мисик. Серед вилученого у ворожого диверсанта було понад три кілограми тротилу, протитанкова міна і підривачі. Для виконання ворожого завдання зловмисник встановив поблизу залізничної колії у передмісті Одеси дві дистанційні фотопастки. Ці спеціальні пристрої дозволяли йому відстежувати переміщення рухомого складу в режимі реального часу і отримувати відповідні фото через мобільний додаток. Мисика затримали під час налаштування пристрою дистанційного спостереження за маршрутом залізничного транспорту. (Українська правда)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Безпекові гарантії для України

ВАРШАВА. – Нова міжнародна угода про безпекові гарантії для України базуватиметься на схожій системі, яку має Ізраїль. Вона передбачатиме пріоритет постачання зброї та передових технологій Києву. Про це президент Польщі Анджей Дуда розповів 22 травня в інтерв'ю газеті „Вол Стріт Джорнал”. За словами західних посадовців, які беруть участь в переговорах, документ сприятиме майбутньому членству України в НАТО, але не робитиме альянс стороною конфлікту з Росією. Президент США Джо Байден, який відвідав Польщу в лютому, також обговорював концепцію ізраїльської моделі, розповів А. Дуда. Ця модель набирає популярності серед західних союзників. Її обговорюватимуть правителі країн НАТО на вершинній зустрічі альянсу в липні у Литві. Після зустрічі угода буде офіційно підписана. Особисто відвідати цю зустріч у Вільнюсі також плянує Президент України Володимир Зеленський. Окрім того, альянс плянує створити новий орган, який називатиметься „Рада України та НАТО”. Він стане вікном до майбутнього членства України, пояснюють європейські чиновники НАТО в коментарі газети. Також Україна матиме повноваження скликати засідання цієї ради та звертатись по допомогу, яку потім зможуть надати окремі країни-члени. В адміністрації Джо Байдена розповідають, що ізраїльська безпекова модель може розв'язати основні оборонні проблеми України, поки та не отримала членства в НАТО. Ізраїль не є членом НАТО, і США не зобов'язані допомагати Єрусалимові. Але вже протягом кількох десятиліть ізраїльтяни мають особливі стосунки з американцями. Єрусалим є найстабільнішим партнером Вашингтону на Близькому Сході та найбільшим бенефіціаром зовнішньої допомоги США з часів Другої світової війни. Допомога США для Ізраїля визначена 10-річними угодами. В останній із них Вашингтон обіцяє надати Єрусалимові 38 млрд дол. військової допомоги в періоді з 2019 по 2028 рік. Окремі європейські посадовці, зокрема Франції та Німеччини, також заявили, що погоджуються з цим пляном. Своєю чергою НАТО, Україна та інші офіційні особи очікують, що сторонами нової безпекової угоди будуть, серед інших, США, Велика Британія, Німеччина та Франція. Головним ґарантом нової безпекової угоди мають стати США. Така угода позбавить Володимира Путіна надії, що довготривала війна послабить політичну підтримку України західними партнерами. „Росія повинна зрозуміти, що Україна має ці гарантії безпеки, що вони не зникнуть із часом або внаслідок втому Заходу”, – заявив А. Дуда та наголосив, що ця угода не передбачатиме жодних мирних переговорів між Києвом і Москвою. („Голос Америки”)

■ Вірш Лесі Українки на кінофестивалі

КАННИ, Франція. – Легендарна французька акторка Катерін Денюв виступила 17 травня на відкритті 76-го Канського міжнародного кінофестивалю. 79-літня зірка продеклямувала французькою мовою відомий вірш Лесі Українки „Надія”. Від початку російського наїзду на Україну К. Денюв сильно підтримує її. Раніше цього року на кінофестивалі у Венеції, вона прийшла в сорочці з синьожовтим прапором і сказала, що її серце й душа є з Україною. („Kyiv Post”)

■ Американці турбуються про свої фінанси

ВАШІНГТОН. – Федеральна резервна рада (FRB) оприлюднила 22 травня свій річний звіт „Економічний добробут домогосподарств США” за 2022 рік. Відсоток американців, які вважають, що їхній економічний стан погіршився за минулий рік, досягнув 35 відс. – це є найвищим показником, відколи це питання вперше було поставлене вісім року тому. Число тих, яких економічний стан не змінився за минулий рік, знизилося до 73 відс. – на 5 пунктів менше, ніж 2021 року. Одна третина опитаних сказали, що інфляція є їхньою найбільшою фінансовою турботою. Багато мали свої заощадження у біржі, яка впала на 19.44 відс. в 2022 році. Позитивний фактором є зростання рівня зайнятості після поважного зниження протягом пандемії. („www.yahoo.com”)

Всесвітній день вишиванки

(Продовження зі стор. 3)

Олександр Шевченко. Біля пам'ятника Лесі Українці о. Богдан Чолій від УГКЦ очолив молитву, а потім до присутніх звернувся голова комітету „Станьмо з Україною” КУК Торонто Маркіян Швець, О. Шевченко, Міністер у справах громадянства та мультикультуралізму провінції Онтаріо Майкл Д. Форд, депутат провінції Онтаріо Кріс Гловер, голова Онтарійської провінційної ради КУК Тарас Багрій та голова КУК Торонто П. Штурин.

Учениці школи Св. Димитрія виконали державні гимни Канади й України.

ЛАТВІЯ

Біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Ризі відбувся парад вишиванок за участі членів української громади в Латвії, учнів і вчителів ризької Української середньої школи, дипломатів Посольства України, членів Конфедерації українців у Латвії „Віче” та українців, які перебувають в Латвії як тимчасово переміщені особи. Під час заходу сестрички Сніжана та Владислава з України виконали всесвітньо відому пісню „Ой, у лузі”.

Ввечері біля фонтану навпроти Латвійського національного театру опери та балету зібралися представники української діаспори, українські біженці, білоруські політемігранти та латиські друзі України. Після півгодинного збору, спілкування, пісень, всі розгорнули національні прапори України, Латвії, Білорусі (біло-червоно-білий) та пішли Вишиванковою ходою. Перша зупинка була біля Пам'ятника Свободи, до якого поклали квіти, та заспівали гимни України й Латвії.

Потім хода прийшла до пам'ятника Кобзареві, де була оголошена „хвилина мовчання” на вшанування пам'яті жертв репресій та загиблих героїв. Потім кожен міг розповісти про свою вишиванку, прочитати вірші.

Акцію підготували Конгрес українців Латвії, в ній також взяли участь місцеві українські пластуни.

Біля Латвійського національного театру опери та балету зібралися представники української діаспори. (Фото: Укрінформ)

ЛИТВА

У Вільнюсі події, присвячені Дню вишиванки, розпочалися в Українському центрі, відкритому під патронатом першої леді Литви Діани Науседієне та першої леді України Олени Зеленської. Відбулося відкриття фотовиставки „Вірити. Любити. Чекати” про найближчих людей – захисників „Азовсталі”, які перебувають у ворожому полоні. Також відкрилася виставка вишитих картин українського художника Івана Рябчука з Ірпеня. В основному були представлені портрети і тексти Тараса Шевченка.

Відбувся показ сучасної вишивки і старовинних українських народних костюмів. Вистава продемонструвала красу кримськотатарського національного костюма за участю представників Союзу литовсько-татарських громад Литви.

Перед присутніми виступили творчі колективи Українського центру: Української суботньої школи, вокальної студії „Мрія”, Українського аматорського хору. Керівниця студії Надія Адамчук виконала пісню Джамали, присвячену депортації крим-

ських татар.

Після заходу відбулася традиційна хода у вишиванках з Катедральної площі, де був представлений флешмоб від Міжнародної української школи та української школи „Гравітація” з Харкова.

Традиційна хода у вишиванках з Катедральної площі. (Фото: Олег Головатенко)

НІДЕРЛЯНДИ

Фундація „Ватага”, яка є платформою для українського мистецтва та культури в Нідерландах, організувала святкування до Дня вишиванки в Гаазі 17 травня в Музеї звуку та візуалу. У рамках заходу відбулася виставка. Українці та нідерландці могли не лише почути історію української вишивки, а й дізнатися, що означають унікальні візерунки в різних областях України.

Фундація „Ватага” провела виставку. (Фото: Укрінформ)

НОВА ЗЕЛАНДІЯ

Українська громада відзначила День вишиванки у найбільшому місті Нової Зеландії – Окленді. Кожна вишиванка є унікальною і представляє історію, індивідуальність та зв'язок з нашою культурою. „День вишиванки в Окленді був фантастичною можливістю для всіх відчути тепло і дух української культури, а також важливість її збереження”, – повідомили у дипломатичному представництві.

Українська громада у найбільшому місті Нової Зеландії – Окленді. (Фото: australia.mfa.gov.ua)

ПЕРУ

Українці в Перу зібралися разом у місті Ліма біля муралу, заснованого за підтримки української громади в Перу та Посольства, щоб відсвяткувати День вишиванки.

Українці Перу біля муралу. (Фото: peru.mfa.gov.ua)

(Закінчення на стор. 5)

Всесвітній день вишиванки

(Закінчення зі стор. 4)

ПІВНІЧНА МАКЕДОНИЯ

Колектив Посольства України разом з Громадою українців ім. Лесі Українки провели у Скоп'є ходу у вишиванках з українським і кримськотатарським прапорами та висадили квіти на Українській алеї й біля пам'ятника Тарасові Шевченку.

Громада українців ім. Лесі Українки провела у Скоп'є ходу у вишиванках. (Фото: Embassy of Ukraine in the Republic of North Macedonia)

ПОРТУГАЛІЯ

17 травня в Лісбоні пройшла акція, метою якої було встановлення рекорду.

Ініціатором заходу виступили Молодіжна рада при МЗС у партнерстві зі Спілкою української молоді (СУМ) в Португалії.

Акція в Лісбоні зафіксувала 133 учасники. Очолили її Посол України в Португалії Марина Михайленко та капелян Степан Сус.

У Лісбоні пройшла акція. (Фото: sum.org)

СЛОВЕНІЯ

У День вишиванки 18 травня в центрі Любляни захід розпочався з промови української майстрині Зоряни Попель, яка розповіла історію своєї вишиванки та закликала всіх присутніх піклуватися про історичну пам'ять поколінь, що закарбована у візерунках нашого національного одягу.

На центральній площі ім. Франце Прешерена український хор разом з усіма учасниками заходу заспівав українські народні пісні.

На центральній площі ім. Франце Прешерена. (Фото: slovenia.mfa.gov.ua)

УГОРЩИНА

У День вишиванки українська громада в Будапешті привернула увагу угорської громадськості до триваючої російської війни проти України та проблеми українських військовополонених, яких утримують в РФ з масовими порушеннями женецьких конвенцій, а також нагадала про річницю початку депортації радянською владою кримських татар.

Українська громада в Будапешті. (Фото: Embassy of Ukraine in Hungary)

ФІНЛЯНДІЯ

Посольство України в Фінляндії та Національний музей вирішили відзначити День вишиванки: з 18 травня до 15 жовтня в музеї триває виставка „Вишиванка та сила українського рукоділля“, а з 18 до 21 травня в центральній залі музею можна побачити інсталяцію „Вишиванка“, яку створили разом з працівниками музею українці, котрі проживають у Фінляндії.

Під час відкриття виставки виступили український хор „Калина“ та український дитячий хор „Ясні“.

ЧЕХІЯ

У День вишиванки українці зібралися біля пам'ятника Тарасу Шевченку в Празі.

Під час заходу, в якому взяли участь дипломати Посольства та українська громада в Чехії, хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих героїв, які захищали нашу землю від рашистських окупантів.

Радник Посольства України Євген Кулеша подякував дружній Чехії за те, що сьогодні українці мають змогу перебувати у безпеці.

У цей же день в Празі пройшов фестиваль української гастрономії.

Українці зібралися біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Празі. (Фото: czechia.mfa.gov.ua)

ЧОРНОГОРІЯ

До святкових заходів з нагоди Дня вишиванки у Чорногорії приєдналися близько 300 українців, повідомила Українська асоціація „Добра справа“.

„У місті Херцег Нови була організована святкова хода, в Барі – збір на набережній та затишне святкування в центрі, Будва відзначилася концертом за участю Заслуженої артистки України Тетяни Піскаркової й її вихованців прямо в стінах Старого міста в Подгориці за участю Посла України Олега Герасименка та інших представників дипломатичної команди. Відзначили дипломами дітей – учасників конкурсу тематичного малюнку, послушали виступ хору, зібрали карту України з елементами вишивки різних регіонів“, – поінформувала Асоціація.

АМЕРИКА | СВІТ

■ „Вагнер“ таємно перевозить зброю

ВАШІНГТОН. – США оприлюднили 22 травня розсекречену інформацію, що російська приватна військова компанія „Вагнер“, яка воює в Україні, таємно перевозить зброю з Китаю та Африки до Росії через африканську країну Малі. США кажуть, що „Вагнер“ вживає фальшиві папери, щоб приховати дійсне джерело зброї та устаткування, яке переходить через Малі, а відтак вживається на війні в Україні. У січні адміністрація Президента Джо Байдена назвала „Вагнер“ транснаціональною кримінальною організацією, щоби отримати світову підтримку й покарати „Вагнер“ за підтримку російської війни в Україні. „Вагнер“ перебуває в Африці вже кілька років, нібито для боротьби з ісламськими екстремістами. У грудні 2022 року посол США в Південній Африці звинуватив південноафриканський уряд, що він вантажив зброю та амуніцію на російський торговельний корабель. У лютому Верховна Рада України назвала „Вагнер“ терористичною організацією. Однак, адміністрація Джо Байдена відмовилася це саме вчинити, щоб не пошкодити дипломатичним намаганням США нав'язати контакт з тими африканськими країнами, де „Вагнер“ діє. („Kyiv Post“)

■ Нові закони Китаю турбують бізнеси

МАДРИД. – Організація захисту людських прав „Safeguard Defenders“ з осідком в Мадриді 2 травня оприлюднила звіт про нові закони, видані Пекіном за останніх п'ять років. У них Комуністична партія Китаю вживає заборони на виїзд з країни, щоб заглушити голоси активістів, залякувати чужоземних журналістів, контролювати етнічні й релігійні угруповання і стримувати людей від виїзду з країни. Президент Китаю Хі Цінпінг перебуває при владі від 2012 року. Під його проводом КПК збільшує тиск на приватний сектор і робить усе можливе, щоб контролювати витік інформації. Систематичне затримання чужоземних підприємців вказує, що Пекін хоче поглибити поділ між китайським та міжнародним бізнесом. У квітні запроваджено широкі зміни в китайському контррозвідувальному законі, які охоплюють широке поняття шпигунства та дозволяють забороняти виїзд будь-кому, хто опинився під підозрою. Торговельна палата США 5 травня повідомила, що змінений закон „закидає широкі мережі“ над матеріалами, які можна вважати доречними для національної безпеки. Це підриває заяви Пекіну, що Китай готовий для відкриття бізнесу після трьох років гострої контролю під час пандемії, що дуже придушило економічне зростання країни. („The Washington Post“)

■ Чи буде повторення виборів з 2016 року?

ВАШІНГТОН. – Газета „Вашінгтон Пост“ і телеканал „ABC News“ оприлюднили 7 травня висліди опитування про те, кого американці підтримуватимуть на президентських виборах в 2024 році. Тільки 37 відс. опитуваних схвалюють діяльність Президента Джо Байдена, а 56 відс. не схвалюють. В ділянці економіки 54 відс. думають, що колишній Президент Дональд Трамп краще давав собі раду з нею; 36 відс. думають, що Джо Байден краще дає собі раду. Більшість опитуваних (63 відс.) кажуть, що 80-літній Джо Байден не має чіткості розуму, щоб бути президентом, а 62 відс. кажуть, що він не має фізичної витривалості. Щодо 76-літнього Д. Трампа, 54 відс. думають, що він має чіткість розуму, щоб знову бути президентом, а 64 відс. думають, що він має фізичну витривалість. 43 відс. республіканців бажали б, щоб Д. Трамп був кандидатом від їхньої партії, в той час як його найближчий супротивник, губернатор Флориди Рон ДеСантіс, має підтримку тільки 25 відс. республіканців. Таким чином, обидва кандидати з 2016 року можуть знову кандидувати на президента в 2024 році. В такому випадку 44 відс. кажуть, що проголосують за Д. Трампа; 38 відс. підтримуватимуть Джо. Байдена, а 18 відс. не визначилися або підтримують інших кандидатів. Незалежні виборці підтримують більше Д. Трампа, ніж Джо Байдена (42-34 відс.), але чверть їх ще не визначилася. Більшість опитаних (63 відс.) кажуть, що не можна довіряти Д. Трампові, а 54 відс. так думають про Джо Байдена. („The Washington Post“)

Судове свавілля Росії

„Свобода“ постійно звертається до питання обміну з Росією військовополоненими. Поряд з ними існує значне число політичних в'язнів, про яких відомо менше. Прийнята при створенні ООН Загальна декларація прав людини визначила: „Кожна людина повинна мати всі права й всі свободи, проголошеними даною Деклярацією, без якої б то не було різниці, як ось: щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного або соціального походження, майнового, станового або іншого стану“. Цього міжнародного правила не дотримується Росія.

Заслужена юристка України Валерія Лутковська заявляла, що під вартою у Росії перебувають понад 5 тис. громадян України. Реальне точне число політичних в'язнів є невідомим, як і кількість таких осіб на території Криму, а також число громадян, що їх перевезли з Криму до Росії.

У грудні 2015 року в Росії з'явився перший ув'язнений за мирні зібрання Ільдар Дадін, засуджений за одиночні пікети. Серед українських політв'язнів у Росії та в Криму були Олег Сенцов, Олександр Кольченко, Володимир Балух, Артур Панов, Роман Сущенко, Ільмі Умеров та інші.

Судове свавілля стало інструментом путінського режиму. При цьому терміни позбавлення волі дуже високі й часто не залишають в'язням надії на вихід з тюрми. Спортового тренера Теймура Абдулаєва військового суд у Ростові-на-Дону засудив до 17 років покарання в колонії суворого режиму, Мусліма Алієва – до 19 років, Енвера Бекірова – до 18 років, Андрія Коломійця – до 10 років, Олександра Малафєєва – до 24 з половиною років. Сумний перелік можна продовжити. Жоден з засуджених не скоїв кримінального злочину. Підставою для покарання була участь у вічах, демонстраціях, навіть покладення квітів до пам'ятника Шевченкові. Часто-густо покарані стали жертвами провокацій силовиків. Український режисер Олег Сенцов був затриманий у травні 2014 року співробітниками ФСБ Росії. Йому висунули звинувачення у „підготовці терактів“. Від початку справи Сенцов був позбавлений належного правового захисту: він зміг побачитися зі своїм адвокатом лише через 17 днів після арешту. Режисера засудили до 20 років позбавлення волі.

Серед засуджених є велике число громадян Росії, які постраждали за виступи проти війни, проти режиму. В Росії і до своїх панує кривосуддя. 17 травня Михайло Крігер, уродженець Дніпра, отримав сім років колонії за вишколом окружного військового суду в Москві. В останньому слові М. Крігер сказав: „Переслідують мене за мою спочатку антивоєнну, а тепер і відверто проукраїнську позицію, яку я не те що не приховую, а намагаюся продемонструвати її максимально широко і при кожній нагоді. Намагаючись хоч якось змити ту братовбивчу ганьбу, якою покрила себе наша країна, я допомагав українським біженцям, всіляко в соцмережах висловлював свою щирю надію на перемогу“.

14-річного Микиту Уварова майже рік протримали у слідчому ізоляторі, потім дали п'ять років колонії за „вороже ставлення до президента РФ В. Путіна“. За вигадані дії Калінінградський обласний суд 24 грудня 2022 року засудив подружжя Антоніну Зіміну та Костянтина Антонця до позбавлення волі на 12 і 13 років, визнавши їх винними в державній зраді. Десятьох учасників опозиційної організації „Нова велич“ затримали в Москві і засудили за створення ніби екстремістської спільноти. Музиканта Бориса Гребенщикова 18 травня звинуватили у дискредитації армії Росії. Він нібито пожертвував Україні 12 млн євро. Музикант уточнив, що він ніколи не мав таких грошей і розповів про свій виступ на фестивалі у Берліні, де зібрали саме таку суму на допомогу Україні.

Закордонне українство має моральний обов'язок вимагати справедливості до всіх потерпілих за Україну незалежно від їхнього громадянства. Водночас в умовах війни постає ще одна проблема – повернення до нормального життя після того, як людина пережила ув'язнення і це впливає на всі сфери життя і на родину. Навіть після обміну колишній в'язень виснажений, родина виснажена, тому кожен потребує підтримки.

Коли людина повертається до звичайного життя, виникає багато питань і про повернення до професії, бо треба утримувати родини. Такої системи підтримки не лише в'язнів, а й полонених в українській державі ще немає. Виявімо підтримку і співчуття до всіх, хто постраждав за Україну!

ІСТОРІЯ

Сакральність українських пам'яток у Чехії

Пам'ятник на братській могилі воїнів Української Галицької Армії в чеському Йозефові.

Юрій Ключівський

„Ми пішли в цю світову завірюху тільки тому, щоби наша Україна могла проголосити, що хоче мати власне місце під сонцем“, – із листа фронтових стрілецьких частин до Загальної української ради 11 листопада 1915 року. Тоді в еміграцію до Чехословацької республіки втекли біля 20 тис. українців, а сьогодні кривава російсько-українська війна вигнала з домівок майже 500 тис. громадян України, які у статусі біженців отримали тимчасовий прихисток в Чеській Республіці.

За кілька останніх місяців, з часу повномасштабної російсько-української війни, інтерес до України та, особливо, до її героїчного супротиву російським загарбникам суттєво зріс, причому не тільки до її збройних сил чи керівників країни, але й до всього українського. В історії Чеської Республіки можна знайти „сліди“ багатьох відомих українців, які діяли та проживали в Чеській Республіці, а деякі там й поховані, інші, які ніколи навіть не були у цій країні, видавалися. Так, в Празі, у 1956 році було розміщено меморіальну дошку Іванові Франку (1856-1916), який відвідав Прагу та висту-

пив з промовою на I з'їзді слов'янської прогресивної молоді 18 травня 1891 року. Там же, в Празі, можемо побачити меморіальну дошку на будинку, в якому в 1920 році проживав Михайло Грушевський, Президент Української народної республіки. Одним із сакральних українських пам'яток є пам'ятник Т. Шевченкові у Празі. З Чехією його пов'язує поема „Єретик“ (1845) присвячена національному героєві Чехії Янові Гусу. Коли ж в 1876 році російська імперія, вчергове намагалась заборонити українську мову, то саме в Празі вийшло перше і нецензуроване видання „Кобзаря“. Для зображення обличчя поета за основу був взятий його ранній автопортрет. Монумент Шевченкові відкрив особисто Президент України Віктор Ющенко під час державної візиту до Чехії 25 березня 2009 року.

Справжніми скарбами архітектури можна вважати народні дерев'яні церкви колишньої Підкарпатської Русі (нині Закарпатської області), які є сакральними шедеврами не тільки для закарпатців, але й для усієї України. Коли в 1919 році тодішнє Закарпаття увійшло до складу першої

(Закінчення на стор. 7)

Український меморіал на Центральному кладовищі м. Брно.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

Сакральність...

(Закінчення зі стор. 6)

Чехословацької республіки, чеські фахівці були першими, хто звернув увагу на унікальну особливість церковної архітектури краю. П'ять церков із різних куточків краю були перевезені до тодішньої Чехії. Саме завдяки їх вивезенню вдалось втримати у доброму стані та зберегти ці будівлі. Найстаршою на чеських землях українською архітектурною пам'яткою є церква святої Параскеви в містечку Бланско, що на півдні Морави, зведена в 1601 році. Допомога встановлювати розібрану церкву талановитий закарпатський тесля Михайло Салейчук.

Другим шедевром є дерев'яна греко-католицька церква Успіння Богородиці із закарпатського села Обава, що поблизу Мукачеве. Її викупив і в 1930 році перевіз до Чехії підприємець і меценат Отто Крешмер. Церква встановлена на Гусовій горі в містечку Нова Пака і славиться багатомісним різьбленим іконостасом у стилі рококо з кінця XVII ст. А в селі Кунціце прописалась дерев'яна церква Архангела Михаїла, котра походить із села Глиняни, що поблизу Тячева. Її до Чехії в 1931 році перевіз відомий меценат Едуард Шебела. В 1930 році із закарпатського села Велика Копаня до міста Добржіков помандрувала греко-католицька, дерев'яна церква Всіх Святих, зведена ще в 1669 році. За 16 тисяч крон її викупив і перевіз залізницею відомий чеський політик, перший міністр національної оборони Чехословаччини Вацлав Клофач.

Пам'яткою української народної архітектури, донедавна, пишалась і Прага, де розміщувався (до пожежі, яка знищила будівлю у жовтні 2020 року) один з найкрасивіших дерев'яних храмів – греко-католицька церква Святого Архангела Михаїла з села Великі Лучки, перевезена до Праги в 1928 році як експонат до краєзнавчої збірки Національного музею в Празі. Церква була встановлена в садах Кінського в центрі Праги. Поблизу української церкви розташований Швандовий театр, який довершує український акцент у цьому районі Праги. На сцені театру в 1924 році з успіхом виступав відомий театр Миколи Садовського.

Вже у міжвоєнний період XX ст., через революційні події та громадянську війну в СРСР тодішня Чехословаччина стала притулком для десятків тисяч українських емігрантів. На території Чехії похована ціла плеяда українських громадсько-політичних діячів, науковців, письменників, художників, військових. Це, зокрема, науковці Іван Горбачевський, Іван Пулюй, Іван Борковський, Федір Швець, Леонід Грабіна; письменники Спиридон Черкасенко, Софія Русова, Наталена Королева та Василь Королів-Старий; представники творчої інтелігенції Михайло Бринський, Іван Кулець, Юрій Вовк, Микола Міленко; міністри, дипломати УНР, громадські та військові діячі Степан Ключурак, Аполінарій Маршинський, Максим Славінський, Дмитро Антонович, Кость Мацієвич, Микола Стаховський, Кость Лоський, Григорій Сидоренко, Микола Галаган, Олександр Вілінський, Євген Голіцинський, Іван Мірний, Микола Тобілевич, Арсен Чернявський та багато інших. Найвідомішими українськими військовими похованнями на території Чехії є меморіали у Под'єштеді, на

Пам'ятник українським воякам УГА на військовому кладовищі у м. Ліберець.

Центральному кладовищі Брно, військовому кладовищі у Ліберці, монумент загиблим воїнам УНР на міському кладовищі у Пардубіце та військовому похованню у Йозефові.

Український військовий меморіал у місті Лада в Под'єштеді, який ще відомий як Братська могила стрільців Української галицької армії, був відкритий 20 жовтня 1921 року і присвячений українським військовополоненим Першої світової війни та загиблим воякам Гірської бригади УГА. Автором проекту став скульптор, колишній чотар війська УГА Михайло Бринський. Український меморіал на Центральному кладовищі Брно, який був відкритий у листопаді 1923 року на місці поховання 154 українських вояків Першої світової та польсько-української війни.

Ще один український пам'ятник на військовому кладовищі в місті Ліберець, який був встановлений у 1927 році на місці поховання 27 бійців Гірської бригади УГА і присвячений воякам УГА, які перебували в Ліберці в таборі для інтернованих частин УГА. Виконаний за проектом відомого українського художника та скульптора Василя Касіяна.

Цікавим є й Монумент загиблим воїнам УНР на міському кладовищі у Пардубіце роботи талановитої української скульпторки Оксани Лятуринської, який було відкрито 1 листопада 1932 року на колишньому військовому цвинтарі (зараз центральний міський цвинтар).

Останнім у цьому переліку слід назвати Пам'ятник на братській могилі воїнів Української галицької армії у Йозефові, який було відкрито 10 серпня 1941 року, а виконав його

Меморіальна дошка на будинку, в якому проживав Михайло Грушевський.

Греко-католицька церква Успіння Богородиці XVIII ст. із села Обава, що поблизу Мукачеве, в 1930 році була перевезена до чеського міста Нова Пака.

чеський архітектор Антонін Вагнер за проектом професора графіки Української студії пластичного мистецтва в Празі Роберта Лісовського. Ініціатором спорудження пам'ятника виступив кралоградецький відділ організації „Самопоміч українських емігрантів на північно-східню Чехію“, яка розпочала збір коштів на його побудову у 1934 року. У 1938 році комітет по спорудженню пам'ятника складався з наступних членів: голова Миколай Оборський, секретар Петро Дяченко, скарбник Федір Дулеба, члени Петро Василюк, Михайло Торський, Микола Махник. Комітет провадив надзвичайно активну кампанію по зборі коштів, його звернення пролунали навіть за океаном (див. вирізку з новин „Свободи“). До 2017 року, коли Регіональне українське товариство у північно-східній Чехії за сприяння Посольства України провело реставрацію пам'ятника та його урочисте відкриття, монумент залишався невідомим ні українському, ні чеському загалу.

Багато відомих українців у свій час знайшли вічний спокій в чеській землі. Найбільше поховано на Ольшанському кладовищі в Празі поблизу православної церкви Успіння Богородиці, хоч деякі могили розкидані на інших кладовищах столиці, де спочивають Іван Кулець – керівник Української мистецької академії, відомий художник, чий твори нині зберігаються в Національній галереї Чеської Республіки, молодша сестра Лесі Українки Оксана Косач-Шимановська, видатний учений-хемік, перший у європейській історії Міністер охорони здоров'я Іван Горбачевський, відомий винахідник, астроном і перекладач Іван Пулюй, Іполит-Ольгерд

Бочковський – археолог, який серед перших у своєму відкритому листі сповістив світ про Голодомор в Україні.

Чи не найкращим джерелом українських поховань в Чеській Республіці став Інтернет-ресурс „Український меморіал“, який зазначає, що „Кладовища в Чехії подібні до садів. Могили вкриті травою та різнобарвними квітами. Скромні пам'ятники ховаються в зелені листя. Коли посушені, кладовище підсвічується маленькими запаленими свічками“. Саме на це джерело посилається і Посольство України в Празі, яке за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ України та у співпраці з українськими громадськими організаціями Чеської Республіки, впорядкували більшість українських могил та здійснили оплату оренди місць поховань. Серед них – поховання Степана Ключурака – закарпатського громадсько-політичного діяча, журналіста та президента Гуцульської республіки (1895-1980).

Заслужують на увагу всі зусилля, які вже було зроблено та до яких ще варто докластись у майбутньому органам української влади як в Україні, так і за її межами. Було б непогано, якби Україна якнайшвидше доєдналась до програм Євросоюзу Erasmus+, Erasmus Mundus та інших, стосовно взаємних екскурсій між школярами європейських країн, які організовують навчальні заклади на літніх канікулах.

Юрій Ключівський, керівник Інформаційно-аналітичної служби „Європейсько-східний діалог“ (IASSED)

Прага

Церква Архангела Михаїла XVII ст. із села Глиняни на Тячівщині у 1931 році була перевезена до чеського міста Кунціце.

УНСОЮЗ ОГОЛОШУЄ ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ ТА НАГОРОД ДЛЯ СТУДЕНТІВ НА 2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Кандидати на стипендії або нагороди мусять:

- Бути активними членами УНСоюзу щонайменше два роки до **1-го червня 2023 року**;
- Під час останніх двох років, мати полісу мінімальної вартості \$5,000 (не включає поліс Термінового страхування);
- Бути прийнятими на студії до університету в США або в Канаді.

Аплікація на стипендію або нагороду від УНСоюзу мусить бути вислана до 1-го червня 2023 року.

За точними інформаціями телефонуйте до Головної Канцелярії УНСоюзу або відвідайте сторінку "Наші Пільги" на інтернетній мережі УНСоюзу:

www.UNAInc.org

Ukrainian National Association, Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
800-253-9862 ext. 3035

Новий відділ СУМ має назву „Дніпро“

Учасники урочистого відкриття новоствореного відділу юнацтва „Дніпро“.

Христина Долинюк

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – 29 квітня, в переддень дня народження засновника та керівника Спілки української молоді (СУМ) Миколи Павлушкова (1904-1937), у приміщенні Української православної семінарії св. Софії відбулося урочисте відкриття новоствореного відділу юнацтва „Дніпро“, число 57, (Бавнд Брук, Нью-Джерсі). Відділ засновано під річним сумівським гаслом „Нині Сумівця. Нині Бійця!“.

Свято розпочалося з молебня у каплиці семінарії, який відправив о. Василь Пасакас, який освятив сім юнацьких ройових прапорців та пам'ятні образочки св. Архистратига

Михайла, патрона СУМ. На подвір'ї семінарії відбувся святковий апель у присутності голови Крайової управи СУМ Америки Лесі Гаргай-Кудрик, Крайового булавного Романа Верного, голови Крайової виховної ради Христі Баб'як-Бігун та голови Організаційного сходу Америки Юрія Микитина. Під час апелю був зачитаний святковий наказ від Крайової управи СУМ, в якому були висловлені побажання та слова радості, що СУМ в Америці зростає. Під наглядом членів Крайової управи Христина Долинюк дала офіційну присягу булавної відділу та обіцяла плекати високі морально-етичні християнські, національно-

(Закінчення на стор. 9)

EFFECTIVE 04/03/2023

CHECK OUT UNA'S NEW ANNUITY RATES

AND REACH YOUR RETIREMENT GOALS!

NEW
MULTI-YEAR
GUARANTEED
ANNUITY (MYGA)

4.25%

**3-YEAR
MYGA**

4.50%*

**5
YEAR**

2ND YEAR 4.00%

4.75%*

**7
YEAR**

2ND YEAR 4.00%

5.25%*

**9
YEAR**

2ND YEAR 4.50%

3RD YEAR 4.00%

*FIRST YEAR RATE.

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.
RATES SUBJECT TO CHANGE.
NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG • 800.253.9862

STAND WITH UKRAINE

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Сумівці вшанували героїв

Левко Хмельковський

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – 20 травня 57-ий відділ юнацтва „Дніпро“ Спільки української молоді, що діє в Бавнд-Бруку, Нью-Джерсі, провів в „Українському селі“ урочисті сходи на вшанування сумівських героїв війни Росії проти України. Булава Христина Долинюк прийняла рапорти ройових, голова Організаційного

Христина Долинюк представляє календар СМ „Нині Сумівця. Нині Бійця!“

Учасники сходів у Сомерсеті. (Фото: Левко Хмельковський)

сходу Америки Юрій Микитин розповів про історію СМ, відновлення спільки та її участь у державному будівництві України, а також про героїв СМ, які віддали життя у двобої з російським агресором.

Х. Долинюк поіменно оголосила полеглих героїв і їхню пам'ять вшанували хвилиною тиші. Іванна Крілевич прочитала імена понад 80 сумівців, що тепер служать на фронті, і за них помолилися. Олег Чер-

ненко прочитав молитву за воїна-сумівця, яку написав капелян-сумівець в Україні о. Петро Жук.

Х. Долинюк представила календар СМ з гаслом на 2023 рік „Нині Сумівця. Нині Бійця!“ і відзнаку героям.

У святі брали участь крайовий булавний Роман Верний, виховники Олена Мамушкіна та Олена Гук. Було 40 членів юнацтва та їхні батьки. Опісля дітей почастили піцою.

Юрій Микитин розповідає про історію та героїв СМ.

Новий відділ СМ...

(Закінчення зі стор. 8)

державницькі чесноти духа та віддано працювати над вихованням молоді. Після апелю відбулася святкова гостина.

Ініціативна група СМ в Бавнд-Бруку почала розмову з Крайовою управою СМ Америки про створення відділу у вересні 2022 року. У жовтні Р. Верний та Х. Баб'як-Бігун приїздили перший раз до Українського православного центру, щоб зустрітися з провідниками ініціативи Ульяною Завалій, Наталею Мороз та з Іванкою Крілевич, з батьками дітей шкільного віку, котрі були зацікавлені у створенні нового відділу СМ. Членка Крайової виховної ради Х. Долинюк погодилася бути організаторкою нового відділу та розпочала співпрацю з І. Крілевич, Оленою Мамушкін та Н. Мороз, котрі висловили бажання стати виховницями юнацтва. Від листопада 2022 до січня 2023 року група провела три юнацькі сходи на тему діяльності СМ, а батьки організували Батьківський комітет.

21 січня 2023 року на зборах Батьківського комітету головою одноголосно обрано Тетяну Репету, Анастасію Чаку – скарбником, Ірину Гладун – секретарем. На цих зборах батьки підписали лист до Крайової управи СМ Америки з проханням офіційно заснувати новий відділ. На своєму засіданні 6 лютого 2023 року Крайова управа СМ Америки одногосно ухвалила рішення про створення нового відділу юнацтва „Дніпро“. Після заснування відділу до Булави вступили Олег Черненко і Оленка Гук, почала допомагати досвідчена сумівка Христия Прятка. Понад 40 юначок і юнаків проводять щотижневі сумівські сходи в клубному приміщенні Українського села у Сомерсеті, Нью-Джерсі.

3 молитвою за Україну

Левко Хмельковський

ГАЙЛАНД ПАРК, Нью-Джерсі. – 20 травня Білоруська автокефальна православна церква Жировицької ікони Божої Матері відзначила престольне свято, на яке прибули Архієпископ Святослав, численні священники. Настоятель митрофорний протоєрей Зіновій Жолобак та всі присутні виголосили численні молитви за Україну, яка потерпає від російської агресії.

Жировицька ікона Божої Матері з'явилася в 1470 році поблизу села Жировичі в Білорусі. У лісі, який тоді належав литовському вельможі Олександрові Солтану, діти-пастухи побачили дуже яскраве світло, яке проникало крізь гілки грушевого дерева, що росло над струмком під горою. Хлопці підійшли ближче і

Урочисте внесення до храму Жировицької ікони Божої Матері. (Фото: Левко Хмельковський)

На святі були українські прапори.

побачили на дереві невелику ікону Божої Матері в променистому сяйві. Пастухи взяли іконку і віднесли до О. Солтана. Наступного дня до Солтана прийшли гості і господар захотів показати їм чудову знахідку, але не виявив ікони в скриньці. Через деякий час пастухи знову знайшли ікону на тому ж місці, де і перший раз, і знову віднесли її Солтану. Солтан дав обітницю спорудити на місці явлення ікони церкву на честь Пресвятої Богородиці, де згодом постав монастир, який отримав широку популярність завдяки чудотворній іконі Божої Матері.

Коли в червні 1660 війська гетьмана литовського Павла Сапегі і Стефана Чарнецького перемогли московське військо під Полонкою, перемога була приписана чудотворному заступництву Божої Матері, особливо шанованій в Жировичах.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Український фестиваль в Нью-Йорку

На Українському фестивалі в Нью-Йорку.

На сцені – Тарас Чубай. (Фото: Укрінформ)

НЬЮ-ЙОРК. – 19-21 травня відбувся вуличний Український фестиваль, на якому збирали кошти на підтримку України.

Торгівля сувенірами, вишиванками, одягом з українською символікою, а також частування національними стравами поєднувалися з

виступами артистів на сцені, яку спорудили біля церкви св. Юра. З України підтримати захід приїхав лідер гурту „Плач Єремії“ Тарас Чубай. Він вико-

нав відомі пісні, серед яких „Вона“, „Червона рута“, „Лента за лентою“.

В суботу через дощ концертна програма проходила у залі церкви св. Юра.

Гості фестивалю залюбки фотографувалися із „Залужним“.

У наметі фундації Liberty Ukraine демонструють чотири види дронів, що вони закуповують і відсилають захисникам України. (Фото: Степан Слущкий)

У Сан Франциско одягнули вишиванки

Микола Гринь

САН ФРАНЦИСКО. – Представники української громади, що живуть в знаменитій Кремнієвій долині та її околицях, активно відгукнулися на заклик своїх земляків об'єднатися з усіма українцями світу і показати нашу національну ідентичність, одягнувши вишиванки, де б ми не були, і зібратися на вже традиційну імпрезу на майданчику поблизу річкового порту міста над Тихим океаном.

На це міжнародне свято, яке покли-

кане зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишитого українського одягу, біля відомого Ferry Building, зібралися 18 травня представники всіх поколінь української діаспори.

Представників української громади з Всесвітнім днем вишиванки щиро вітали директор української школи в Сан Франциско Андрій Шегера, Генеральний консул України в Сан Франциско Дмитро Кушнерук. Як наголосив Генеральний консул, наша вишита сорочка – це про історію, радість і печаль народу, це один

Учасників свята вітає Генеральний консул України в Сан-Франциско Дмитро Кушнерук.

із символів української ідентичності і вона свідчить про нашу незламність, силу і красу. Адже сьогодні, коли вишиті сорочки носять наші мужні воїни, що охороняють рідну Україну від рашистських загарбників на тисячкілометрових відрізках фронту, коли її з честю одягають світові лідери, вона набирає особливого смислу і змісту і є символом опору окупації, символом обов'язкової перемоги над ворогом.

Учасники святкування розгорнули на майдані прапор української держави і банер з українським орнаментом, в якому переплелися вишиті хрестиком долі багатьох представни-

Учасники свята із розгорнутими прапором та вишиванкою.

ків української громади. На згадку про таку зустріч зробили гуртове фото та відеофільм. Затим звучали українські пісні. Розпочав цю сторінку програми святкування А. Шегера, який майстерно грає на гітарі, баяні, акордеоні та інших інструментах. Його спів підхопила вся громада. Звучали давні народні, козацькі, стрілецькі піснеспіви, сучасні популярні пісні.

Після офіційного закриття свята люди ще довго спілкувалися, обговорювали події в материнському краї, плянували як і чим можуть допомогти землякам у перемозі над рашистами.

Грає і співає Андрій Шегера.

Молода родина українців на святкуванні.

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО

Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО

Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО

Працюємо за вашим графіком

“Ми були дуже задоволені чуйністю та професіоналізмом кредитного відділу СУМА. Протягом усього процесу ми працювали з ними дистанційно. Нам вдалося закрити протягом 45 днів, і вони доклали додаткових зусиль, щоб забезпечити це навіть тоді, коли несподівано виникли вимоги щодо закриття в останню хвилину. Ми найбільше задоволені послугами кредитування від початку до кінця.”

- Оріся та Кевін з РА

“Ми хотіли купити будинок... угода була чудовою, але нам довелося рухатися швидко, щоб не втратити його. Ми були здивовані тим, як швидко Марко і Христина відреагували, і наскільки легким і швидким був весь процес. Ми закрили протягом 45 днів. Відчуваєш себе справжньою родиною, завдяки СУМА.”

- Ігор з МА

5.125%*

7/1 Year Adjustable (6.301% APR)

6.125%*

30 Year Fixed (6.165% APR)

Відскануйте QR
для найновішої
інформації

Зателефонуйте нам або надішліть SMS
914.220.4900

або надішліть нам електронний лист на
адресу memberservice@sumafcu.org
www.sumafcu.org

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

SUMAFCU NMLS# 527694

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
125 39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

* Rates as of 5/11/23. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply. The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

День вишиванки в Ізраїлі

Світлана Глаз

Сарона – це район Тель-Авіву, що виник на місці колишнього поселення німецьких темплерів, заснованого близько 150 тому місяцями християнами-темплерами, які прийшли на Святу землю з Німеччини чекати тут другого пришествя, молитися про його якнайшвидший наступ і стати його свідками. У Сароні відреставровані будівлі часів темплерів.

У Всесвітній день вишиванки вперше святкове дійство, організоване громадською організацією „Ізраїльські друзі України“, відбулося саме в Сароні. „День вишиванки в Сароні був нашим експериментом, – говорить організатор заходу Анна Жарова, – і за реакціями можемо судити, дуже успішним. В Ізраїлі вже багато років проводяться вечори української літератури та музики, фото та мистецькі виставки, але це завжди залишалося всередині громади, для своїх. Ми хочемо розвивати

Учасники свята вишиванки. (Фото: „Ізраїльські друзі України“)

український простір в Ізраїлі, популяризувати українську культуру та знайомити місцевих ізраїльтян з Україною. І на мій погляд, прихильників української вулиці в Ізраїлі, більшає з кожним заходом. Тепер ініціаторами, які просувають україн-

ську культуру в Ізраїлі, є активісти кіноклубу „Знято в Україні“, Українська мистецька аматорська кузня в Ізраїлі, „Українські здибанки в Ізраїлі“. Дякую кожному, хто провів цей вечір: майстрам, фотографам, музикантам, волонтерам. Свято

вийшло яскравим“.

На волонтерських заходах вечора було зібрано понад 7 тис. дол., які будуть використані на закупівлю медичних препаратів для українських воїнів. Допомога ізраїльських друзів дуже необхідна.

Скандал довкола літературного фестивалю

НЮ-ЙОРК. – Спроба поєднати українських та російських мистців на одній події завершилася скандалом на літературному фестивалі World Voice Festival у Нью-Йорку.

Сам фестиваль, який проводила громадська організація PEN America, завершився тиждень тому. Але незабаром у пресі з'явилися повідомлення, що російсько-американський автор Маша Гессен подав у відставку з посади заступника голови опікунської ради PEN America через позицію організаторів фестивалю на підтримку української делегації, яка не захотіла ділити майданчик із представниками Росії. На адресу трьох українських авторів, які брали участь у фестивалі, у пресі пролунали звинувачення у „жорстокості“ та „ультиматумах“ щодо росіян.

BBC Україна спробувала розібратися у ситуації.

PEN America World Voices Festival запросила через сестринську організацію в Україні – PEN Ukraine трьох українських авторів – Ірину Цілик, Артема Чеха та Артема Чапая. Обидва Артеми є діючими військовослужбовцями. За словами виконавчої

директорки PEN Ukraine Тетяни Терен, під час війни Росії проти України для американських організаторів було важливим надати слово саме військовим.

Запрошення PEN America надіслала ще у січні. Т. Терен заявляє, що від самого початку організатори знали, що українці не братимуть участі у спільних подіях з росіянами, і погодилися з такою позицією. Вони навіть надали PEN Ukraine список учасників фестивалю для ознайомлення.

Але приїхавши до Нью-Йорка українці довідалися, що у програмі фестивалю з'явилася подія „Втеча від тиранії: письменництво в екзилі“ (Escape from Tyranny: Writing in Exile). Модератором дискусії мав виступити російський журналіст та історик Ілля Венякін, а також один представник Китаю і двоє росіян, серед яких і російсько-американський автор Маша Гессен.

Щоб розв'язати проблему, організатори запропонували українській і російсько-китайській делегації винести свої події за межі фестивалю. Обидві делегації відмовилися. Організатори вирішили залишити у

рамках фестивалю саме український захід. У відповідь на це Маша Гессен оголосив про відставку з посади заступника голови опікунської ради PEN America.

При цьому М. Гессен окремо наголосив, що не звинувачує українців: „Я не виступаю проти вимог українських учасників. Вони ведуть оборонну війну всіма доступними їм засобами. Моя проблема пов'язана виключно з реакцією PEN“.

Натомість автор статті в The Atlantic Гел Бекерман побачив у ситуації довкола фестивалю спроби „цензурувати“, „бойкотувати“ та „замовчувати“ російську культуру після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну.

PEN America випустила заяву, в якій відповідальність за плутанину в організації фестивалю. Зокрема, пояснила, що вважала, ніби українці не хочуть зустрічатися з росіянами в рамках однієї події, а не всього фестивалю.

Артем Чапай, який уже понад рік боронить Україну від російської агресії, у коментарі „BBC Україна“ висловив жаль, що на тлі скандалу сама

дискусія про війну в рамках фестивалю пройшла непоміченою. Для того, щоб приїхати на цю подію, йому довелося отримувати дозвіл від командування.

„Неприємно, що замість говорити про історію мого брата в окупації, росіяни перетягли увагу до своїх проблем“, – каже Артем. Його брат разом з родиною з дітьми місяць провів під російською окупацією на Чернігівщині. Координував його вивезення, власне, Артем, хоча на той час уже перебував у війську.

Чапай розповідає, наскільки страшними були ті дні, коли всі думки були лише про рідного брата. Втім, наголошує він, на фестивалі ця історія привернула набагато менше уваги за скандал навколо одночасної участі російської та української делегацій.

Тим часом PEN Ukraine продовжує дискусію з сестринською організацією в Америці щодо того, що саме сталося у Нью-Йорку. Заява виконавчої ради PEN Ukraine має заголовок „Ми відповідаємо перед своїм народом“ і на прикладах пояснює, чому, на думку її членів, участь українців на спільних майданчиках із росіянами є не лише не на часі, але й аморальною ідеєю.

„BBC“

Перепони в Українському культурному центрі

Світлана Глаз

Телефоную першому секретареві з культурно-гуманітарних питань Посольства України в Ізраїлі Марині Посмітній, директорці чи очільниці Українського культурного центру, що тепер, як пишуть на сторінці українського посольства, почав діяти в Тель-Авіві, а діяв до цього десять років у Бат-Ямі. Ось майже дослівна бесіда з М. Посмітною: „Пані Марино, вітаю. Вас турбує Світлана Глаз, кореспондент американської газети „Свобода“. „Хочу зустрітися з Вами“. „Для чого?“ „Аби взяти інтерв'ю“. „Для чого?“ „Аби розповісти про

Творча зустріч у Бат Ямі артистки з Черкас Анни Куриленко.

роботу українського центру, виставку, яка відкрилася напередодні“. „А, про виставку. Напишіть до посольства, і ми вирішимо, хто буде з вами працювати, а з куратором виставки лише через мене можна зв'язатися“. Кажу, що я приїду в центр. Відповідь: „Це ж не означає, що я там буду, і я ж сказала, напишіть прохання відвідати центр, а ми вирішимо“. В голосі роздратування, зверхність. На цьому розмова закінчилася. Залишилися питання: звідки така політика Українського культурного центру? Для кого він тепер працює? Які цілі, завдання переслідує? Хто тепер є його відвідувачами? І чи всі пишуть запит на дозвіл зайти в культурний

(Закінчення на стор. 16)

Downpayment Plus Program

ПОСПІШІТЬ! НЕ ПРОПУСТІТЬ!

ДЛЯ ТИХ ХТО
КУПУЄ

НЕРУХОМІСТЬ

ДО
\$10,000
ДОПОМОГИ

Якщо ви хочете придбати дім, маєте стабільний дохід та добру кредитну історію, кредитівка «Самопоміч» та Federal Home Loan Bank of Chicago можуть вам допомогти заощадити. Завдяки програмі Downpayment Plus, при покупці житла ви можете отримати до \$10,000 для оплати початкового внеску на іпотеку та на витрати за закриття "closing fee", якщо відповідаєте всім вимогам програми. Зверніться до одного з наших кредитних спеціалістів про програму Downpayment Plus, щоб дізнатись чи ви кваліфікуєтесь. Основні вимоги програми в себе включають:

- Внести щонайменше \$1,000 на вашу іпотеку.
- Пройти коротке навчання та консультування покупців житла перед покупкою.
- Ваш майбутній будинок повинний бути вашим основним місцем проживання.

Більше інформації тут:

UP TO
100%
FINANCING

ПОЗИКИ НА АВТО
НОВІ ТА ВЖИВАНІ

Члени, які купують електромобіль
і переходять на eStatements,
можуть отримати
**до 0,50% зниження
процентної ставки
на позику.**

Дізнайтеся більше інформації та відсотки

EQUAL CREDIT OPPORTUNITY LENDER

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622
5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108
50 W. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 (opening in 2023)

SELFRELANCE.COM

773-328-7500
773-589-0077
847-359-5911
630-307-0079
888-222-8571

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322

973-373-7839
201-795-4061
973-887-2776

586-757-1980
313-366-0055
248-487-0330

НОВІ ВИДАННЯ

Представили книгу "Заборонити рашизм"

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – В столичній книгарні „Є“ 11 травня відбулась презентація видання "Заборонити рашизм". Це перше науково-публіцистичне видання, в якому дається визначення рашизму як ідеології та суспільної практики сьогодення.

Автором ідеї створення книги й надхненником проєкту був Віктор Огнев'юк – український філософ,

професор, академік, фундатор і ректор Університету ім. Бориса Грінченка (2007-2022).

Авторський колектив: В. Огнев'юк, В. Андреев, В. Брехуненко, М. Відейко, Б. Гуменюк, І. Гирич, Л. Масенко, Ю. Митрофаненко, В. Огризко, О. Палій, В. Піскун, П. Полянський, В. Сергійчук, П. Чернега.

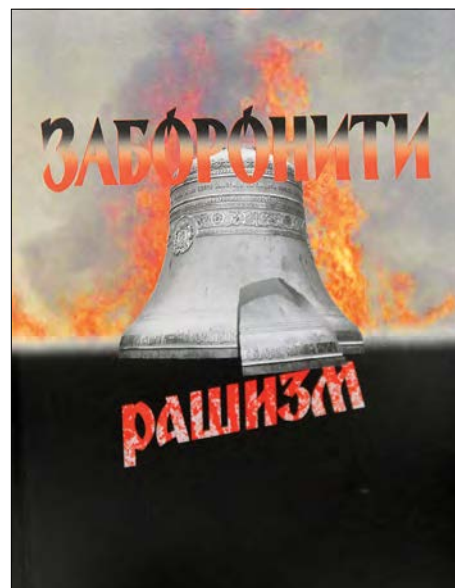
Рашизмом передбачає впевненість в якійсь зверхності росіян щодо інших народів – особливо тих, які

були в складі Російської або Радянської імперій. Рашизм відрізняється усвідомленою масовою згодою російського суспільства на варварські вбивства і руйнації.

Нове поняття „рашизм“ будуть вивчати незабаром (по закінченню російсько-української війни і розпадом останньої імперії) в школах усього світу.

У презентації взяли участь член авторського колективу керівник Центру дослідження Росії, проректор з міжнародної діяльності Київського університету ім. Бориса Грінченка Володимир Огризко, доктори історичних наук, професори Валентина Піскун та Ігор Гирич з Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, завідувач катедри історії світового українства Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Володимир Сергійчук.

Учасники презентації поділилися роздумами, котрі ввійшли до книги: висуваючи абсурдні звинувачення в нацизмі на адресу українського народу, Росія культивує ультраправий націоналізм і шовінізм як інструмент розв'язаної нею війни. Ознаками рашизму є мілітаризм, культ особи очільника і сакралізація інститутів держави, самозвеличування РФ шля-

хом насильницького пригнічення та заперечення існування інших народів, нав'язування іншим народам російської мови й культури, пропагування ідей „руського міра“, систематичне порушення норм і принципів міжнародного права, суверенних прав інших держав, їхньої територіальної цілісності й міжнародно визнаних кордонів.

Верховна Рада закликала міжнародне співтовариство притягнути військово-політичне керівництво Росії до відповідальності за вчинення стосовно України і її народу злочину агресії, воєнних злочинів, злочинів проти людяності та злочину геноциду.

Учасники презентації (зліва): Валентина Піскун, Ігор Гирич, Володимир Огризко, Володимир Сергійчук.

Подільнянин закоханий у Гуцульщину

Я із захопленням прочитав замітку-рецензію Степана Бзунька „Віхи мистецького шляху Василя Кабіна“ на книгу Аделі Григоруку „Рука різця не випускала. Творчий портрет Василя Кабіна“. Але автор залишив поза своєю увагою книгу про свого колегу-педагога по інституту, мистця Анатолія Калитка, який у 2022 році відзначав своє 80-річчя.

Вважаю доцільним подати до друку статтю моєї доньки Лілії Іваневич про книгу „Анатолій Калитко: мистець, педагог, особистість“, яку вона підготувала для „Краєзнавчих студій“, що видаються в Хмельницькому.

Анатолій Трембіцький,
Хмельницький

Трембіцький А. „Анатолій Калитко: мистець, педагог, особистість: монографія“. Хмельницький. ФОП Стрихар А. М., 2022. 316 стор.

Анатолій Трембіцький – український історик, краєзнавець, етно-

граф, фолклорист, подвижник краєзнавчого руху та регіональних досліджень, доктор історичних наук, автор восьми монографій з біографістики та музеєзнавства; біля двох десятків окремих наукових видань і брошур; десятка навчально-методичних праць; майже 700 публікацій з історії України, історичної регіоналістики, історії друкарства, лірництва і кобзарства, краєзнавства, народознавства, етнографії, фолклористики, біобібліографії, історичної біографістики, музеєзнавства, які вийшли в Білорусі, Італії, Словаччині, США, Чехії та 25 містах України.

У 2022 році науковець підготував і видав монографію з нагоди 80-річчя талановитого українського мистця-живописця гуцульського краю, досвідченого педагога, доцента катедри образотворчого мистецтва Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв, подільянина Анатолія Калитка.

Про багатоаспектну діяльність і творчу спадщину А. Калитка, одного з провідних мистців-живописців гуцульського краю, свідчать своєрідні й оригінальні за форматом та оформленням альбоми-каталоги, в яких представлено десятки живописних краєвидів карпатських гір у різні пори року, мальовничі натюрморти і вдалі автопортрети різних періодів творчості мистця-живописця.

Про творчість А. Калитка йшлося у майже півсотні публікацій про гуцульське мистецтво, у скупих енциклопедичних статтях та музейних довідниках, де були зроблені спроби відтворити біографічну канву, педагогічну діяльність й чималий мистецький доробок відомого майстра пейзажу і натюрморту, доброго портретиста А. Калитка. Це свідчить про те, що А. Калитко й не був обійдений увагою, однак його життєві шляхи, педагогічна діяльність і творчі доробки не були предметом комплексного наукового дослідження і не було створено узагальнюючої праці про нього загалом.

У книзі А. Трембіцького зроблено аналізу публікацій та джерел про мистця, висвітлено соціальний портрет одного з найвідоміших мистців-живописців Гуцульщини, розкрито його педагогічну і творчу діяльність,

показано безпосередню участь мистця у мистецьких акціях, художніх виставках в Україні і за її межами, зокрема й у США.

А. Калитко понад 50 років працює у Косівському інституті прикладного та декоративного мистецтва і своїм даром педагога й постійною насущною індивідуальною і терпеливою працею зі студентами розвивав і розвиває обдарування молоді, ділиться зі студентами власним творчим досвідом, робив і продовжує робити вагомий внесок у розвиток Косівської мистецької школи.

Лілія Іваневич, докторка історичних наук, старший науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фолклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, членкиня Наукового товариства ім. Шевченка, Національної спілки краєзнавців України та Національної спілки майстрів народного мистецтва України

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

DNIPRO LLC.

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040
--	--	---

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Бережанські вечорниці

Михайло Михайлинин

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – У музеї ім. Богдана Лепкого відбулися Шевченківські вечорниці „Свого не цурайся“. Їх організували учасники Зразкового молодіжного театру „Взори“ та гуртка „Етномайстерні“, разом зі своїми наставниками Оленою Різник і Вікторією Білоус. Історія вечорниць у місті сягає більше 100 років. Вперше, у 1914 році такий захід провели бережанські гімназисти, про що свідчить збережена афіша. Про цю подію написав у своїй бібліографічній повісті „Казка мойого життя“ Б. Лепкий.

Розпочалися вечорниці дебютом шестирічної Софійки Ленартович.

Красу рідного слова дарує Софійка Ленартович зі своїм батьком.

На Шевченківських вечорницях.

Вона виконала пісню на вірш Тараса Шевченка „Садок вишневий коло хати“. Акомпонував на сопілці батько дівчинки Роман. На вечорницях розповідали про гетьмана Івана Мазепу, його ролі в культурному розвитку України, створенні козацького, мазепинського бароко, у якому проявився національний характер української культури.

Також виступив краєзнавець і журналіст Володимир Березін з Бахмута. Він розповів, чому важливо повертати справжню історію Донбасу.

Завершилися вечорниці українськими піснями та веселою постановкою казки „Хвеська язика“.

Конференція „Філософія саду і садівництва“

Конференція „Філософія саду і садівництва“

Д-р Павло Ямчук

УМАНЬ, Черкаська область. – 4 травня в Уманському національному університеті садівництва (НУС) відбулася VII науково-практична конференція „Філософія саду і садівництва: джерела і новітні інтерпретації“. Стало традицією, що у роботі конференції взяли участь пасіонарні інтелектуали – провідники й утвердженні української національної ідеї.

Пленарне засідання конференції привітальним словом відкрив проєктор із науково-педагогічної діяльності університету, доктор сільськогосподарських наук, проф. Іван Мостов'як. Також із привітальним словом до учасників конференції звернулася завідувачка катедри соціально-гуманітарних і правових Уманського НУС, доцент Людмила Машковська.

Надалі організатор і ведучий конференції доктор філософських наук, проф. Павло Ямчук надав слово для доповідей доценту, викладачеві Уманського педагогічного коледжу ім. Т. Шевченка Івану Пахольчуку, який порушив актуальні питання буття українців в умовах російського нападу на Україну.

Тарас Беднарчик, доцент Вінницького національного медичного університету ім. М. Пирогова, який поділився думками щодо буття українців на своїй предковій землі.

Микола Запорожець – доцент Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини розгорнув садівничу проблематику розуміння української національної ідентичності в сучасних умовах.

Далі був виступ політв'язня радян-

(Закінчення на стор. 16)

У Смілі провели вуличний ярмарок

Олександр Вівчарик

СМІЛА, Черкаська область. – 13 травня в центрі міста відбулася чергова благодійна акція „Сміливим від смілян“ – вуличний ярмарок. Цього разу всі кошти спрямували 118-ій бригаді тероборони – на потрібне підсилення для переможних боїв. Загалом було зібрано майже 260 тис. грн.

Артефакти війни, які виставляли на авкціон.

Гомінливий і велелюдний ярмарок розкинувся бульваром Олексія Бобринського і вирував святково вбраними людьми, котрі так скупили за теплом і спілкуванням, котрі чекають на перемогу і мир. Свої вироби на продаж виставили практично всі народні майстри міста, активна молодь, заклади й установи. Діти принесли вироби з бісеру, малюнки, гончарні предмети.

Марина Мініна продавала гарні, незвичні для Сміли торбинки. Як виявилось, їх виготовляє в Португалії її мама, котра поїхала туди подалі від війни. Їх вона присилає доньці, яка продає торбинки, а гроші передає на ЗСУ.

Високохудожніми були вишивки Тамари Зеленецької, котрій уже майже 90 років. На свято перемоги вона мріє вишити особливу картину.

Працівники неврологічного диспансеру виготовили дивовижного величезного торта, якого не продавали, а подарували військовим.

Загалом у благодійній акції взяли участь понад 30 навчальних закладів, приватних підприємців, майстрів і майстринь різних напрямків: кондитери, кухарі, перукарі, гончарі, швачки, різноманітні аматори. За той час, коли розпочалася агресія Росії проти України, Сміла уперше проводила таке масове свято доброти і підтримки мужніх захисників.

Учасників акції привітав голова

На доброчинному ярмарку. (Фото: Олександр Вівчарик)

Черкаської обласної військової адміністрації Ігор Табурець, який дав високу оцінку ініціативі смілян, узяв безпосередню участь у ярмарку. До тих, хто зібрався на бульварі, звернувся заступниця міського голови Тетяна Карло, командир військової частини полковник Анатолій Стуженко, фундатор Черкаського патріотичного музею захисників України Олексій Святенко.

Було проведено авкціон, на якому виставили оздоблені традиційним українським розписом артилерійські гільзи, уламки ворожих безпілотних апаратів та інші речові свідчення

кривавої масакри.

Школярі вшанували матерів загиблих воїнів і до пам'ятного знаку „Мамина весна“ поклали живі квіти на знак вдячності матерям, котрі виховали справжніх українських патріотів.

Надвечір в Будинку культури відбувся благодійний концерт „Дорога до перемоги“, в якому взяла участь Герой України, Народна артистка Ніна Матвієнко. Усі зібрані на ньому кошти передали на військові потреби окремого батальйону „Черкаські стрільці“ та іншим військовим підрозділам ЗСУ.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Доброчинна виставка для допомоги ЗСУ

Степан Бориславський спілкується з парафіянами біля ікони Пресвятої Богородиці.

Марта Осадца

Львів. –14 травня у храмі Святих Ольги і Єлизавети УГКЦ відбулася доброчинна виставка вишитих ікон Степана Бориславського. Зібрані, під час виставки, кошти будуть використані на підтримку Збройних сил України.

Степан Бориславський – заслужений майстер народної творчості – вишивальник, уродженець села Модричі, Дрогобицького району, має 52 роки. Талант творити нитками відкрив у собі після двох клінічних смертей, котрі переніс у роки служби

у радянській армії.

Його доробок вишитих полотен становить близько сотні неймовірно майстерних, талановитих творів. Назагал роботи вишивальника присвячені біблійній тематиці.

У доробку мистця також є портрети Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Степана Бандери та інших відомих світочів, провідників і політиків України.

Вишивки С. Бориславського демонструвалися на виставках у Львові, Бориславі, Трускавці, Дрогобичі та Польщі.

Вишиті твори Степана Бориславського.

Перепони...

(Закінчення зі стор. 12)

центр? І чи сприяє це позитивному образу української дипломатичної місії в Ізраїлі? Питання, питання. У кого відповідь?

А тепер кілька слів про роботу колишнього центру, який діяв у Бат-Ямі з 30 жовтня 2012 року впродовж десяти років. Любов Перцюк, Валентина Чайковська, Марія Фуксман та інші активні відвідувачі колишнього центру розповіли, що в цій справді українській хаті відбулися десятки заходів, присвячених датам та подіям, поширенню українських традицій, збереженню мови. Тут відбулися презентації книг, написаних поетами та письменниками, які живуть в Ізраїлі, альманаху „Відлуння“, яке перестало виходити із завершенням

каденції Посла України в Ізраїлі Генадія Надоленка, який всі десять років переймався долею центру, сприяв зміцненню відносин України та Ізраїлю і об'єднанню українців та вихідців з України єврейської держави. Тут діяв фотоклуб, відбувалися вечорниці, лекції знавців мови, української літератури, мистецтва, які читали письменники, художники, професори. Відбулися десятки виставок художників Ізраїлю та України, спільні свята українців та євреїв, центр став першим місцем гуманітарної допомоги українцям, місцем куди просто приходили люди, аби поспілкуватися за кавою. Прикро, боляче, що про 10-річний досвід роботи не знають і знати не хочуть тепер, а двері центру, що ніби діє за новою адресою, тримають на замку від українців Ізраїлю. І від української світової преси теж. Прикро.

Виставка про зруйновані храми України

Генеральний директор Національного музею Революції Гідності, координатор Штабу порятунку спадщини (HERI) Ігор Пошивайло, Предстоятель ПЦУ – Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній та історик-меценат, фундатор Громадського руху „Рідна країна“ Микола Томенко на відкритті виставки „...Але будуть відроджені у славі і силі“ у Лаврі.

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Про храми України, понівечені внаслідок повномасштабного російського нападу, в Трапезній палаті Києво-Печерської лаври 11 травня розповіла виставка „Але будуть відроджені у славі і силі“. У відкритті виставки взяли участь Митрополит Київський і всієї України Епіфаній у супроводі виконуючого обов'язки намісника Свято-Успенської Києво-Печерської лаври архимандрита Авраамія, Міністер культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко, голова Державної служби з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський, виконувач обов'язків гендиректора заповідника „Києво-Печерська лавра“ Максим Остапенко, генеральний директор Національного музею Революції гідності, координатор Штабу поря-

тунку спадщини Ігор Пошивайло, науковці спів організатори, громадські діячі та гості, серед яких був Микола Томенко – історик-меценат, фундатор Громадського руху „Рідна країна“.

Експозицію було організовано за участі Православної церкви України й спільними зусиллями Національного заповідника „Києво-Печерська лавра“, Національного музею історії України у Другій світовій війні та Національного меморіального комплексу Героїв Небесної сотні – Музею Революції гідності.

На 1 лютого 2023 року від рашистів постраждали майже 500 споруд різних релігійних конфесій в Україні, найбільше саме УПЦ Московського патріархату – 143 церкви. Мусимо й самі знати та інформувати весь світ про ці злочини РФ проти історії, культури та духовності.

Експонати виставки про храми України, понівечені рашистами.

Конференція...

(Закінчення зі стор. 15)

ських часів, філософа, мовознавця, автора єдиного в світовій історії мови словника однокореневих слів, дослідника української мови та філо-

софії її буття від прадавніх часів та до сьогодення Олексі Різників. Думками про феномен філософії саду поділася з науковцями і студентами Тетяна Чорномаз. З цікавою доповіддю виступила студентка Яна Кашоїда (науковий керівник – доцент Л. Машковська).

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Відзначили 113-річчя Олександри Бражник

Марина Гоголя

МЕДВИН, Київська область. – У Будинку культури відзначили 113-річчя з дня народження Олександри Бражник – громадської діячки української еміграції в США, майстрині українського народного одягу, меценатки. Народилася вона 6 травня 1910 року в Медвині, де в кінці 1920-их років одружилася з односельцем, американським емігрантом Федором Бражником, який у США працював костюмером. Через п'ять років переїхала до чоловіка в Нью-Йорк й упродовж 40 років створювала з ним костюми для кращих співочих і хореографічних колективів української діаспори. У вишитих сорочках Олександри виступала хорова капеля Олександра Кошиця, танцювальні колективи Василя Авраменка, актори Голлівуду. В Америці Бражники займалися також меценатством, жертвуючи кошти на українські навчальні і культурні заходи, пресу, видання книг, які розповідали правду про геноцид українців в СРСР.

На початку 1960-их років О. Бражник таємно привезла книжку Івана Дубинця „Горить Медвин“ у своє рідне село. Видання розповідало про антибільшовицьке повстання у 1919-1922 роках. Завдяки О. Бражник правду про боротьбу Медвина за самостійну Україну вдалося зберегти і поширити до наших днів.

Ведучою була провідний науковий співробітник Музею історії Києва Катерина Сіроштан. Вона розповіла про умови, в яких українська діаспора відкривала світові скарбницю української культури. Зокрема, це стало можливим через появу 1938 року фільму „Запорожець за Дунаєм“ Василя Авраменка, що конкурував із радянським представленням України та подавав альтернативну проросійській пропаганді, правдиву її історію. Одягнули акторів в ошатні й витончені українські костюми Ф. та О. Бражники.

Краєзнавиця і співупорядниця книжки „Медвинське повстання у фактах, постатях, спогадах“ Марина Гоголя розповіла про значення чину О. Бражник, коли вдалося привезти книжку про Медвинське повстання до Медвина.

О. Бражник пощастило дожити до тих часів, коли Україна відновила незалежність, померла вона в США 2001 року.

Збереглося кілька світлин О. Браж-

ник з часів її приїзду в Медвин у 1960-1970 роках. За їх допомогою вдалося дізнатися більше про діячку та про сам рід Бражників. Спогадами про О. Бражник, яка приїздила в Медвин ще й у 1975 році, поділилася і її родичка, медвинка Оксана Зубчевська:

„Перший раз, як приїжджала Олександра, мені було п'ять років. Пам'ятаю, як ми були в Києві, вона мене пригостила жуйкою, і купила мені червоні черевички. Був такий магазин „Каштан“, в якому можна було купувати за валюту. Бо я стояла, дивилася на ті черевички. Тоді було не заведено в дітей питати, що вони хочуть. А вона купила червоні черевички, в яких я пішла у перший клас. А другий раз, коли вона до нас приїжджала, вона в нас жила, батьки якраз побудували нову хату. Це була людина дуже ніжна, чуйна, добра і тиха. Вона дуже любила, коли говорю я. Все мене розпитувала. Вона дуже любила краєвиди. Ми з нею ходили, де тільки можна, і все роздивлялися. Поля, ліси. Вона й дитиною була на Гірчаковому і все це бачила. Мені здається, що фото Олександри Бражник у колосках, біля колгоспних садків і лісу Гірчаків я фотографувала, вона мене навчила, як. Це людина, яка виявила до мене увагу й повагу“

О. Зубчевська розповіла, що родина Бражників намагалася з-за океану постійно підтримувати своїх родичів: „Олександра Бражник надсилала посилки моєму дідусеві (він був чи братом, чи племінником її чоловіка Федора Бражника), тому що їхній батько загинув на війні, яка була до 1941 року, від отруйного газу і дітисироти з матір'ю лишилися самі. Мій дідусь доглядав вічно сліпого Степана, меншого брата, інваліда. Ці посилки приходили для Степана, якого мої дід і баба доглядали. А ще сестрі мого діда Івана з Бражників, Горпині, бо вона зосталася одна із роду, а всі інші в 1933 році загинули під час Голодомору й поховані вони в нас на городі. На городі братська могила – там весь рід їхній. Тож лишалася тільки Горпина, яку рятувала мати мого діда. Коли вже шкіра облазила, вона зарізала останню курку і виходила цю Горпину. А моїй мамі вже яку хустку баба Горпина дарувала за якісь послуги. Ці хустки ми не носили. Я дуже хотіла запнути цю хустку, але мені не давали її запинати аж до 18 років, а потім я вже й не хотіла запинати. Коли до мамі приходили знайомі, ці хустки вона витягувала з шафи і показувала, а потім знову складала в шафу. Тож ця

Світлина 1960-их років. Олександра Бражник у Медвині (третя зліва).

хустка лишилася нова, майже неношена. Також Олександра вислала нам посилку, де був одяг, який вони шили для свого театру. Там була ось ця спідниця. Це все Олександра пошила – тут навіть і білочка була, що це її робота. І потім я з такої ностальгії пошила ляльку під цю спідницю. Іще вона вислала свиту. Це була свита з їхнього театру, з візерунком. Там була дуже гарна тонка шерсть і підшито синім, „діагоналлю“. І там також на білочці було підписано, що це їхня робота. Потім віддали її бандуристу Тарасу Силенку“.

Краєзнавець Петро Гоголя провів пошукову роботу і з'ясував, хто є на світлині, зробленій під час того приїзду О. Бражник до Медвина, та хто сидить з нею за столом: „Олександра походила з бідної родини Ісаєнків, одне коліно було десь з першої дільниці, а інше з „Зірки“. На фото сидить молода ще Катерина Храновська з краю. Є таке припущення, що вони сидять у садибі Федора Стукала (він на фото стоїть), а поруч стоїть дружина. Приїжджав до Медвина і Федір після Другої світової. Розповідали, що коли приїздив, за ним ходили спецагенти радянські. Коли гостював у своїх родичів, до нього були представлені агенти, щоб зайвого чого не передав“.

Впізнала людей на тій фотографії, де О. Бражник сидить за столом в оточенні земляків, і Віра Лівіцька: „Зліва на фото біля Олександри баба Палажка, рідна сестра, а її син Микола ще живий, йому зараз 85 років, він у доброму здоров'ї і при світлому розумі, зустрічав її, як Олександра приїжджала з Америки, і проводив її, як від'їжджала. Він з гордістю казав: „Це вона до мене приїжджала!“ І супроводжував її в Ленінград і там сажив на пароплав, щоб їхати в Аме-

рику. Коли Миколиного сина призвали в армію, хлопець був видний, рослий, красивий, значить, треба, що стеріг Леніна у мавзолеї. Аж тут виявляється, що в Америці – тітка. Викликають цього Миколу в сільраду і кажуть: „Відмовся від тітки“. А він каже, як же я відмовлюсь, як вона захоче приїхати, і їй не буде куди приїхати. І він не відмовився, а його сина заперли аж в Красноярськ, і по сей день він там. Потім Микола не міг спілкуватися з тіткою, бо не дозволяли, а тепер не має змоги спілкуватися з сином... А ми тоді були дітьми й раділи сильно, як Бражники приїжджали, бо у тих, у кого ці Бражники з Америки були, хустки найкращі були. Якщо наша шерстяна хустка коштувала 15 карбованців, то американська – 35, і не кожен міг собі її купити. Але вони прислали їх на допомогу родичам: ті продадуть хустку, бо переслати нічого особливо не можна було, усе ж перевірялося, а хустки якось ішли сюди. І от родичі продавали хустки і мали таку підтримку“.

А зустрічі лунала українська пісня у виконанні медвинського вокального гурту „Барви“. У кінці програми освітня ініціатива „Медвин. Повстання“ до Медвинської публічної бібліотеки у цей урочистий день передала книжку Івана Багряного „Тигролови“ – найпопулярніший нині український роман серед читачів цієї бібліотеки, книжку автора, видання творів якого фінансово підтримувала родина Бражників.

Організаторами заходу стали Відділ культури та туризму Медвинської сільської ради, культурно-просвітницький клуб „Історичні мандри“ при Медвинській публічній бібліотеці, освітня ініціатива „Медвин. Повстання“.

Reliable lady, 60y, from Ukraine will take excellent care of your loved ones. Great cook! Speakes Ukrainian. Live-in, Tri-state area. Please call or text Maria, 631-644-4831, 631-384-5947, marpatukr@gmail.com

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 908-872-2192
email: stankouna2@gmail.com

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

НА ПРОДАЖ
Старовинні вишиванки з України.
Тел: 240-687-5964 US

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 40-літнім досвідом!
973-574-8800

Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, divorce, wills and probate (New York matters only).

(By Appointment Only)

140 Second Avenue
New York, NY 10003
212-477-3002
zbmasnyj@verizon.net

If 212-477-3002 landline busy, please call 201-247-2413

ЗАПРОШЕННЯ

Родина Кульчицьких
запрошує приятелів, друзів, і громаду вшанувати

світлої пам'яті Богдана Кульчицького
інженера, громадського діяча і лідера

в неділю, 4-ого червня 2023 року о годині 2:00 пополудні
в Українському Освітньо-Культурному Центрі (УОКЦ), в кімнаті
«Черемош» за адресою 700 Cedar Road, Jenkintown, PA.

Св. п. Інженер Богдан Кульчицький відійшов у Божу вічність
16 грудня 2021 року під час Ковид-19. Тоді похоронні відправи
були відслужені тільки для найближчої родини. Тому тепер
Родина запрошує громаду вшанувати Його світлу пам'ять.

Якщо у Вас є які-небудь питання, просимо звертатись по
е. пошті до Ярополка Кульчицького: ukulchuckyj@hotmail.com

ПОДЯКА

Сини, Дмитро, Даньо і Яро з родинами

**св. п. Богдана і св. п. Христини (з дому Лужницької)
КУЛЬЧИЦЬКИХ**

Сердечно дякують митрополитові Борису Гудзякові і отцям Євгену Монюкові, Павлу Макареві, Андрію Чернопиському за відслушення похоронних відправ - заупокійних св. Літургій і панахид за наших найдорожчих Батьків, а панам Нестору Кизимишинові, Ігорю Білинському, Олегу Кондратові і Степану Шишці за їхній спів під час похоронів.

Щиро дякуємо родині, приятелям, товаришам та громаді за участь у похоронних відправах, вислови співчуття, молитви, підтримку, Святі Літургії, пожертви в пам'ять Покійних на Український Католицький Університет (УКУ) та на інші добродійні українські цілі.

Безмежно дякуємо митрополитові Борису Гудзякові за відправлення панахиди за наших Батьків у приватній капличці в Його резиденції у Філядельфії для найближчої родини. Також дякуємо отцю Деканові Тарасу Лончині та отцям Василю Сивінському і Андрію Максимовичеві за відслушення заупокійних Служб Божих в їхніх церквах.

В сороковий день були відслужені заупокійні Літургії в церквах в Україні у містах: Києві, Львові, Самборі, Дрогобичі та у селах: Петрики і Кульчиці, в США в містах: Вашингтоні, Балтиморі, і Філядельфії, а також, в Італії в місті Римі, і в Кувейті в місті Салві.

Бажаючи ще можуть скласти свої пожертви на УКУ - Фонд в імені Богдана і Христини Кульчицьких. Ukrainian Catholic University (UCU) Foundation; Note: Bohdan W. and Christine Kulchuckyj Memorial Fund; Attn. Ms. Julia Komar; 2247 W. Chicago Ave.; Chicago, IL 60622. Or donations can be made online at: <https://ucufoundation.org/donate/>

ВІЧНА ІМ ПАМ'ЯТЬ!

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Бойові дії...

(Закінчення зі стор. 1)

Міноборони РФ, в селі Козинка, окрім „взводу противника“, на околицях знаходилися „до сотні бойовиків“. Також бій відбувався у сусідньому селі Глодове. Крім того, нібито фіксувалося перекидання підкріплення у села Середа, Муром та Нова Таволжанка.

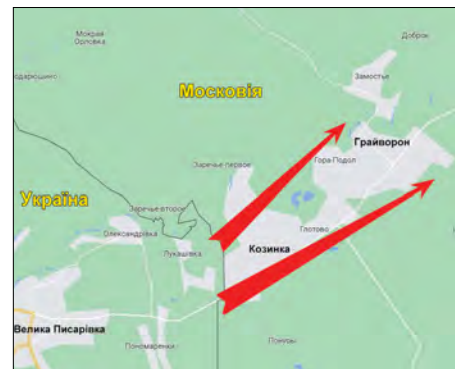
Вночі стало відомо про вибухи у самому Белгороді – в районі обласних управлінь ФСБ та МВС.

Прогноз виявився правильним. Вранці 23 травня в телеграм-каналі Легіону „Свобода Росії“ з'явився новий запис: „Доброго ранку всім, окрім путінських посібників! Ми зустріли світанок на звільненій території і рухаємось далі“.

Прикордонними територіями Белгородської області вночі було завдано масованих ударів – під обстріл потрапили не менше семи населених пунктів. Диверсійній групі вдалося заглибитись на вісім кілометрів, прорвавши перший рубіж оборони. А на початку року влада Белгородської області рапортувала, що на зведення фортифікаційних споруд було витрачено майже 10 млрд рублів. Для створення оборонної лінії було залучено понад 4 тис. будівельників і 680 одиниць техніки.

Представник ГУР Міноборони України Андрій Юсов заявив 22 травня, що метою операції є „створення певної смуги безпеки для українського цивільного населення“. Це перший випадок, коли представник офіційних українських структур коментував силові дії на російській території у такому ключі.

Слід зазначити, що завдяки рейду Белгородська область стала без'ядерною зоною. У Грайворонському районі розташована російська військова частина Белгород-22. Ця частина входить до складу ракетних військ Російської Федерації. Тепер цю ядерну зброю довелося з території області терміново вивозити.

Напрями ударів у Белгородській області Росії.

Песков заявив, що операцію на Белгородщині затіяли для відвернення уваги від втрати Бахмута. Звичайно, це чистої води проєкція з його боку. Але в Україні це так не працює: тут не сидять в кріслах і не чекають, доки вожді щось там візьмуть, і не починають невдоволено бурчати, коли вони щось здають. Тут інший ступінь децентралізації відповідальності. Не зважати на ціну – доля диктаторів, що збожеволіли.

Про конкретний план зараз можна лише гадати. Втім, з України все виглядає дуже просто. Кожен постріл та вибух на території Росії – це мінус один вибух та постріл на території України. Перенесення бойових дій на територію противника – благо саме собою, чого тут ворожити.

Добровольці легіону „Свобода Росії“ опублікували відеозвернення до своїх співгромадян із закликом до боротьби за вільну від президента Володимира Путіна Росію:

„Жителі Росії! Ми такі ж росіяни, як і ви. Нас відрізняє лише те, що ми не хотіли більше виправдовувати дії злочинців при владі та взяли зброю, щоб відстояти нашу та вашу свободу. Але сьогодні всім настав час узяти відповідальність за своє майбутнє. Диктатурі Кремля настав час покласти край: легіон повертається додому“.

Легіон „Свобода Росії“ – військовий підрозділ ЗСУ, сформований із російських військовополонених і добровольців, що перейшли на бік України.

Великі втрати...

(Закінчення зі стор. 1)

що є великим стимулом для Києва. Радник з національної безпеки США Джейк Саліван сказав, що Президент Джо Байден поінформував своїх колег із G7 про це рішення на саміті, який відбувався в Японії. Американські військові також навчать київських пілотів користуватися цими винищувачами.

Україна давно шукає сучасні реактивні літаки і Президент Володимир Зеленський привітав цей крок як історичне рішення.

Досі США і союзники зосереджувалися на забезпеченні України системою зброєю та підготовкою, необхідною для проведення наступальних операцій цієї весни та літа. Джейк Саліван сказав журналістам у

Хіросімі: „Тепер ми перейшли до дискусій про вдосконалення українських військово-повітряних сил у рамках нашого довгострокового зобов'язання щодо самооборони України. Велика Британія, Нідерланди, Бельгія і Данія також підтримали такий крок із боку США“.

На початку повномасштабного вторгнення Росії вважалося, що Україна мала близько 120 боєздатних літаків, в основному застарілі радянські МіГ-29 і Су-27. Офіційні особи кажуть, що їм потрібно до 200 літаків, щоб відповідати потужності Москви, яка, як вважають, у 5-6 разів перевищує потужності Києва. На початку цього року деякі країни Східної Європи вже відправили в Україну винищувачі радянських часів типу МіГ.

УНІАН, Укрінформ, Радіо Свобода, „ВВС“

Президент України...

(Закінчення зі стор. 1)

застосування ядерної зброї, як це зробила Росія; продовження санкційного тиску на РФ та підтримки України; посилення роботи G7 з країнами Глобального Півдня; забезпечення

енергетичної безпеки в умовах агресії Росії проти України тощо.

Президент України висунув пропозицію зібрати в липні поточного року світовий саміт формули миру та об'єднати зусилля заради закінчення війни.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

Пластова Фундація
ділиться сумною вісткою,
що 1 квітня 2023 року
відійшов у вічність
наш багаторічний член,
що обіймав низку чільних посад
Ради Директорів Фундації

св.п.

пл. сен. кер.

Володимир Саф'ян, ЧК

Пращаємо нашого Друга на Вічну Ватру з вдячністю
за його жертвенну працю на користь Пластової Фундації
і для добра Пластової Молоді.

В імені Пластової Фундації складаємо родині Покійного
та світовій Пластовій Громаді
найглибші співчуття.

Вічна йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з приятелями, знайомими
і громадою, що 9 травня 2023 року відійшов
у Божу вічність після короткої недуги

св. п.

д-р мед. Василь Саляк

відомий хірург і громадський діяч,
народжений 21 січня 1929 року
в с. Мужилів, Тернопільська обл., Україна.

У глибокому смутку залишив:

дружину	- Рому
сина	- Олександра з дружиною Dawn
внуків	- Nicole і Michael
сестру	- Марію з родиною в Україні
братанок	- Христю Шабловську з двома донями
	- Лярису Саляк
племінника	- Олега Кульчицького

Похоронні відправи відбулися в Українській католицькій
церкві св. Марії в Bristol, PA, а відтак на цвинтарі св. Андрія
в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійного просимо складати на
боротьбу в Україні через організацію RazomforUkraine.org.

UNION FUNERAL HOME
LYTWYN & GRILLO
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Ділимося з приятелями і знайомими сумною вісткою,
що 21 лютого 2023 року, після короткої недуги відійшов
у Божу вічність наш дорогий і незаступимий Муж, Батько, Дідо

св. п.

інж. Минайло Іванович Герцик-Герець

Покійний народився 4 грудня 1925 року в селі
Люб'язь на Поліссі. Початкову освіту здобув у польській народній школі, а після 1939 року вчився в українській середній школі в місті Любешів.

За німецької окупації поступив на учительський курс, після закінчення якого був призначений учителем початкових шкіл.

В часі учителювання включився в діяльність українського підпілля, а з часом в Українську повстанську армію (УПА).

В 1944 році був інтернований і вивезений на працю до Німеччини, як «остарбайтер». Після закінчення війни поступив до української гімназії в Байройті, матуру з якої склав у 1949 році, і в тому ж році виїхав до США.

Працюючи на фабриці, одночасно поступив до вечірньої школи міського коледжу в Нью-Йорку, де здобув ступінь кандидата наук з цивільної інженерії. Працював старшим інженером для штату Нью-Йорк в архітектурному та шляховому відділах. Багато будинків і мостів, проєктованих за його участі, є у цьому штаті.

Починаючи від студентських часів, включився в українську громадську працю, яка стала змістом його життя. Став членом, а з часом головою Крайового проводу академічного товариства «Зарево»; відновив діяльність в Пласті і понад 20 років очолював пластову станицю Олбанської округи.

У 1966 році в Трой, Нью-Йорк, разом з настоятелем парафії - пізнішим Митрополитом Константином - заснував Гурток любителів мистецтва, який спонзорював виступи найкращих мистецьких груп зі США і Канади в столиці штату Нью-Йорк, Олбани; організував там школу українських танців та танцювальний ансамбль «Зорепад». Протягом 40 років діяльності Гурток отримував щорічно фінансову допомогу від штату Нью-Йорк для розвитку українського мистецтва.

В 1977 році після дворічних заходів М. Герця Департамент освіти штату Нью-Йорк визнав українську мову, як одну з сучасних мов, за знання якої студенти середніх шкіл дістають кредити нарівні з іншими європейськими мовами.

У 1981 році включився в працю Комісії підготовки програми про голокост і геноцид для середніх шкіл. Після гострої політичної боротьби української громади, яку він очолював, інформація про Голодомор в Україні була включена в програму навчання середніх шкіл штату Нью-Йорк, а Департамент освіти видав підручник, присвячений цій темі.

За підвищу діяльність Головна пластова булава відзначила його Орденом вічного вогню в сріблі, а курінь «Лісових чортів» визнав його Лицарем лисячого хвоста.

В 1983 році М. Герець став співзасновником Дослідної фундації ім. Олега Ольжича, був весь час у проводі Фундації, з того 15 років - її головою. Протягом 30-літньої діяльності Фундація надала понад 1 млн дол. допомоги Україні, з якої було надано понад 600 стипендій студентам, видано понад 50 книг українських науковців, підтримано вільну пресу в Україні та влаштовано численні наукові конференції.

Одночасно М. Герець був членом Проводу Українських націоналістів та членом Уряду Української Народної Республіки в екзилі на становищі керівника Ресорту крайових справ. Він входив до складу офіційної делегації на церемонії передавання повноважень Президента і Уряду УНР в екзилі Президентів України Леоніду Кравчуку в Києві в 1992 році.

М. Герець був співзасновником Українського православного товариства св. Апостола Андрія, метою якого було відродження Української православної церкви в Україні. Протягом перших 17 років був його головою.

За роки головування Товариство св. Андрія надало 730 тис. дол. допомоги Україні, з якої оплачувались видання богослужбових книг українською мовою, які поширювали безплатно по новостворених парафіях та семінаріях в Україні, фінансували ремонт будинків духовних академій і семінарій в Києві, Львові, Луцьку та Житомирі, купували технічне обладнання цим закладам, а зимою надавали кошти на ogrівання будинків Київської духовної академії і семінарії.

Від 1991 року Товариство св. Андрія надало гуманітарну допомогу потребуючим в Україні: щоденне харчування для старших людей в більших містах України та дарунки для сиріт та дітей незаможних родин під час Різдвяних свят.

На відбудову Свято-Михайлівського собору в Києві було переслано 105 тис. дол. Також були переслані фонди на внутрішнє викінчення Свято-Успенського собору в Полтаві та надано допомогу окремим парафіям на Київщині і Поліссі на побудову храмів.

Для місійної праці Київського патріархату між вояками Збройних сил України Товариство виділяло щорічні дотації та фінансувало видання «Молитовника для воїна».

Товариство надало допомогу науковцям України на розшук втрачених мистецьких цінностей України, у висліді яких було поведено з Росії в Київ 11 фресок Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря.

За підвищу діяльність Патріарх Філарет нагородив М. Герця орденом Володимира Великого II-го ступеня, а Міністерство культури і мистецтва України Почесною відзнакою.

В особистому житті Покійний був добрим мужем, батьком і дідом, співчутливим до горя інших. Молимо Господа, щоб Всевишній оселив душу Покійного в раю за його турботи і допомогу іншим.

Вічна йому пам'ять!

Горем прибиті дружина Алла, яка прожила з Покійним 64 роки; син Юрій, донька Роксана; внуки Лесик і Софійка, зять Кристофер Смит.

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на:

- Olzhych Research Foundation, Inc., c/o Roman Horodysky
9 Brook Lane, Bordentown, NJ 08505
- St. Andrew Society at Ukrainian Orthodox Church of USA,
PO Box 495, South Bound Brook, NJ 08880.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

**Скористайтесь з Наших Високих
Відсотків!**

**1-річний
сертифікат
5.00%
APY***

*Обслуговуємо членів кредитівки та українську
громаду з 1951 року!!*

*Пропонуємо кредити, депозити та картки Visa
за найкращими відсотковими ставками!*

Toll Free (888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APY – річні відсотки нараховуються за умови, що дивіденди залишаються на депозиті до закінчення терміну дії сертифікату. Штраф нараховується за дострокове зняття коштів з депозиту. Мінімальна сума для відкриття сертифікату становить \$500.00. Дані відсотки дійсні з 18 травня 2023 р. та можуть змінитися в будь-який час.

MAIN OFFICE:

108 Second Ave
New York, NY 10003
Tel: (212) 473-7310
Fax: (212) 473-3251

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

LINDENHURST:

225 N 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government. NCUA National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency